

Takva

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | FİYATI 30TL

Karakter Erozyonu

Bilal Özbuğday 06

Bir Mürcienin
Hezeyanları
Ali Mücahit Orakçı

16

35 Başlıkta
"İtikaf"
Ebu Enes El-Halebi

28

Şehid
Seyyid Kutub (rh)
Usame Kaptan

34

Büyük Yanılgı
Yezid Bin
Muaviye
Mustafa Yakupoğlu

38

Hased
Etmeyin!
Erhan Yıldız

44

Takva

Nisan 2022

*Şehid
Seyyid Kutup (rh)
Usame Kaptan*

34

*Çocuklarda
Zeka Türleri
ve Eğitime
Yansımaları*

Meryem Hafsa

50

*Riya ve Gösteriş
Çağında Mü'min
Kadının İhlası*

Ayşe Ebrar

22

*35 Başlıkta
"İtikaf"*

Ebu Enes El-Halebi

28

*Karakter
Erozyonu*
Bilal Özbuğday

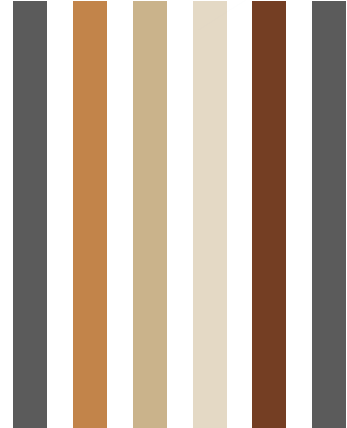
06

Şaban 1443

*Hased
Etmeyin!*

Erhan Yıldız

44

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e olsun.

Yaşadığımız coğrafyada ve Dünya genelindeki insanların Karakter sorunlarını hep birlikte izlemekteyiz, biz Müslümanların içerisinde dede Karakter Erozyonu oluşmuş nice kardeşlerin sorunlarına dikkat çektik bu yazımız da önce kendimize sonra da siz değerli okuyucularımıza nasihatimizdir.

Takva Dergisi olarak güçlü bir aileyi oluşturan temel unsurlara önem veriyoruz bu konuda dinini bilen bir kadın'ın önemini ortaya çıkaracak yazı silsilesinde bu ay Riya ve Gösteriş Çağında İhlaslı bir Kadının nasıl olması gerektiğine dair yazımızı okuyabilirsiniz.

Ramazan ayının son on gününü nasıl değerlendirmeliyiz gelin 35 başlıkta beraber değerlendirelim.

İslam tarihine önemli notlar bırakmış isimlerin hayatlarını ve bilmediğiniz yönleri ile Tarihi Hakikatler köşesinden ulaşabilirsiniz.

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editor

Şaban 1443 | Nisan 2022 | ISSN: 2757-9743

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Ramazan Işılak

Yayın Türü

Yerel Süreli / Bir Ayda Bir Yayınlanır.

Teknik Hazırlık

Takva Media

Dağıtım ve Satış Yeri

Fevzi Çakmak Mh. 10423. Sk.

NO:1 Karatay/KONYA

www.takvadergisi.org

Abonelik

0552 822 74 42

Baskı & Cilt

Güler Ofset

Fevzi Çakmak Mh. 10448. Sk. NO:26

Karatay / KONYA - 0532 662 94 21

www.gulerofoffset.com

Setifika No: 49360

Dergi İçerisinde Yer Alan

Yazılardan İlgili Yazar Mesuldür.

Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

06

KARAKTER EROZYONU

Bilal Özbuğday

16

BİR MÜRCİ'E'NİN HEZEYANLARI

Ali Mücahit Orakçı

22

RİYA VE GÖSTERİŞ ÇAĞINDA MÜMİN KADININ İHLASI

Ayşe Ebrar

28

35 BAŞLIKTA "İTİKÂF"

Ebu Enes El-halebî (Salih Bağırgan Tarafından Tercüme Edilmiştir)

34

ŞEHİD SEYYİD KUTUB (rh)

Usame Kaptan

38

BÜYÜK YANILGI YEZİD BİN MUAVİYE

Mustafa Yakupoğlu

44

HASED ETMEYİN!

Erhan Yıldız

50

ÇOCUKLARDA ZEKA TÜRLERİ VE EĞİTİME YANSIMALARI

Meryem Hafsa

54

ANDROİD Mİ? YOKSA İOS MU?

Burak Eryılmaz

58

TAVSİYE KİTAP (Nefislerimizi Nasıl Değiştirebiliriz?)

Abdullah Talip

60

MEAL SINAVI - 2

KARAKTER EROZYONU

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

EVET

HAYIR

Allah'a hamd, Rasulüne salât ve selam olsun. Bu ay ki yazımızda şahıslar ve toplumlar için bir problem olan, kaliteli bir bireyin oluşmamasına ve kaliteli bir toplumun inşa edilememesinde etkin rol oynayan bir konuyu ele almaya çalışacağız.

Bu yazımızda kişinin inancında, amelinde, ilişkilerinde dik duruş göstermesi, net tavır sergilemesi daha yaygın tabiriyle omurgalı olmasından bahsedeceğiz.

Bu bahsedilen vasıftan kastın ne olduğunu elbette ilerleyen satırlarda izah edeceğiz. Ancak bu vasfın bir kişi ya da bir toplumda olmaması çok büyük problemlere yol açmaktadır.

Kişinin insanlar ile olan ilişkilerinde, bir konu hakkındaki tavrında, amellerinde, yapacaklarını ya da yapmayacaklarını belirlemede bir netlik içerisinde olması elzemdir. Çünkü kişi verdiği kararlar ile, takındığı tavırlar, sahip olduğu düşünceler ile değerlendirilir.

Omurgasızlık; Kişinin fikir ve hareketlerinde tutarsız davranması, net tavır sergilememesidir.

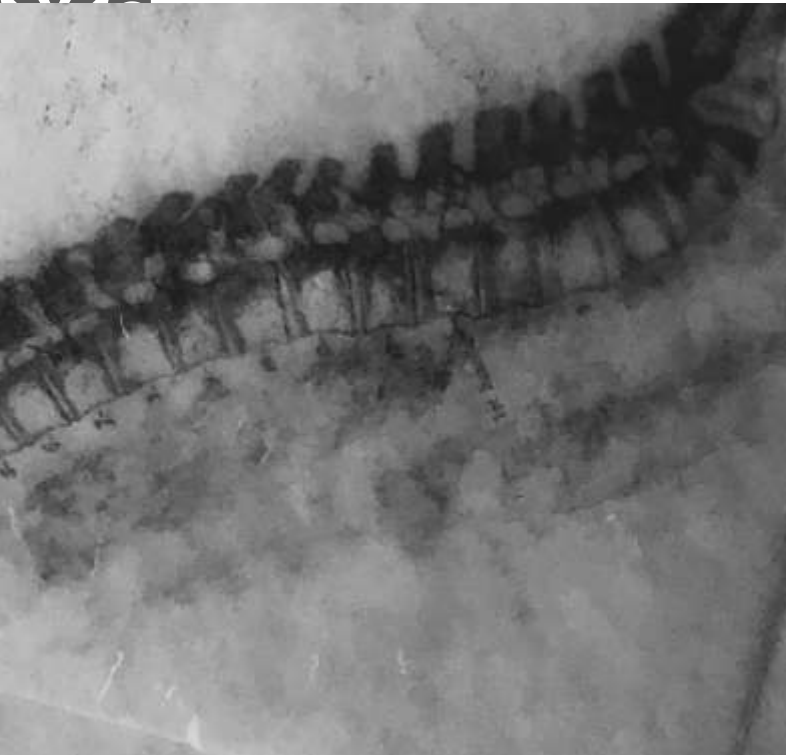

Yine başka bir ifadeyle, insanların savundukları görüş, fikir ve düşüncelerini çok çabuk değiştirmesi, zamana, ortama ve karşısındaki muhatabına göre fikir ve düşüncelerinde değişiklikler olması olarak da tanımlanabilir.

Omurgasızlık dediğinizde insanlar, bunun sadece insan sağlığı ile ilgili olduğunu zannediyorlar ve maddi bir rahatsızlık olarak görüyorlar. Ancak omurga problemi insanın şahsiyetinde ve karakterinde olduğunda manevi bir rahatsızlık söz konusu olmaktadır. İlkinden asıl itibarıyla çok daha önemlidir.

Omurga, insan sağlığında çok önemli bir yere sahiptir. Sağlıklı bir yaşam sürebilmek için omurganın güçlü olması gerekir. Hareket etmek ve fiziksel birçok hareketi yapabilmenin temelinde omurga vardır. Omurganın görevleri ile alakalı ufak bir araştırma yaptığımızda internette şunlara rastlıyoruz;

- Omurganın pek çok farklı görevi bulunmaktadır. Her bir görevinin ortak özelliği ise vücudun sağlam ve dik bir pozisyonda kalabilmesidir.
- Baş ve boyun ile gövdenin ağırlığını taşımaktadır.
- Baş ve gövdenin hareketini sağlar.
- Vücudun dik durmasını sağlar.
- Bu gibi görevleri ile beraber omurga ayakta ve dik durabilmek, hareket edebilmek adına büyük bir öneme sahiptir.

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

"İşledikleri herhangi bir kötülükten birbirlerini vazgeçirmeye çalışmazlardı. Yapmakta oldukları ne kötüydü!"²

Bu ayeti daha iyi anlamamız için Rasulullah'in (sav) şu hadisine de bakmamız daha iyi olacaktır.

"İsrailoğulları arasında dinden sapma, ilk defa şöyle başladı.

Bir adam bir başka adama rastlar ve:

'Bana baksana! Allah'tan kork ve yapmakta olduğun şeyi terk et. Çünkü bu sana helal değildir.' derdi. Ertesi gün, aynı işi yaparken o adamla tekrar karşılaşır ve kendisini yaptığı kötü işten nehyetmediği gibi, onunla yiyip içmekten ve birlikte olmaktan da çekinmezdi. Onlar böyle yapınca Allah Teâlâ kalplerini birbirine benzetti.

Sonra Rasulullah (sav) şu âyeti okudu:

"İsrailoğullarından kâfir olanlar Hz. Davut'un ve Meryem oğlu İsa'nın (aleyhisselam) diliyle lânetlenmişlerdir. Bunun sebebi, baş kaldırmaları ve aşırı gitmeleri idi. Birbirlerinin yaptıkları fenalıklara mâni olmuyorlardı. Yapmakta oldukları ne kötü idi! Onlardan çoğunun inkâr edenleri dost edindiklerini görürsün. Nefislerinin onlara ahiret hayatı için hazırladığı şeyler ne kötüdür! Allah onlara gazap etmiştir, onlar azap içinde temelli kalacaklardır. Eğer Allah'a Peygamber'e ve ona indirilen Kur'an'a inanmış olsalardı, onları dost edinmezlerdi, fakat onların çoğu yoldan çıkmış kimselerdir"³

Hiz. Peygamber bu ayetleri okuduktan sonra şöyle buyurdu:

"Hayır, Allah'a yemin ederim ki, ya iyiliği emreder, kötülükten nehyeder, zalimin elini tutup zulmüne mâni olur, onu hakka döndürür ve hak üzerinde tutarsınız, ya da Allah Teâlâ kalplerinizi birbirine benzeter, sonra da İsrailoğullarına lânet ettiği gibi size de lânet eder."⁴

İsrailoğullarının lanetlenmesine sebep olan şeyin kaypak, çıkarıcı davranma, adamına göre muamele etme olduğunu anlıyoruz. Bunun tam zıddı olarak Peygamber efendimizin sahabesine baktığımızda ise aksini görüyor ve buluyoruz. Kendilerine bir soru sorulduğunda ya da kendilerinden bir istekte bulunulduğunda net olduklarını görmekteyiz.

Örneğin Aişe annemizin azatlısı Berire'nin (ranha) hadisesinde bunu görmekteyiz. Aişe annemiz kendisi satın alıp azat ettikten sonra Mugis bin Cahş kendisinin kocası idi. O da kendisi gibi köle idi. Rasulullah (sav) Berire'yi (ranha) Mugis ile nikâhlı kalması noktasında muhayyer bıraktı. Berire (ranha) ise bunun bir emir olup olmadığını sorduktan sonra dönmek istemediğini söyledi. Ve araları ayrıldı.

Ya da bir başka rivayette ise şöyle geçmektedir;

أَتَى النَّبِيَّ بِقَدَحٍ، فَشَرِبَ مِنْهُ، وَعَنْ يَمِينِهِ غُلَامٌ
أَصْغَرُ الْقَوْمِ، وَالْأَشْيَاخُ عَنْ يَسَارِهِ، فَقَالَ: يَا
غُلَامُ، أَتَأْذَنُ لِي أَنْ أُعْطِيَهُ الْأَشْيَاخَ، قَالَ: مَا
كُنْتُ لِأَوْثَرِ بِفَضْلِي مِنْكَ أَحَدًا يَا رَسُولَ اللَّهِ،
فَأَعْطَاهُ إِيَّاهُ "

² (5/ Maide 79)

³ (5/ Maide 78-82)

⁴ (Ebu Davud)

Sehl bin Sa'd anlatır; "Rasulullah'a (sav) bir su bardağı getirildi, sağında topluluğun en küçüğü bir delikanlı solunda da yaşı ilerlemiş kimseler bulunuyordu. Bardaktan içerek **"Ey delikanlı geri kalan artığı senden yaşlı olanlara vermeme izin verir misin?"** dedi. O da: "Ey Allah'ın Rasulü! Senden nasibime düşen artığı kimseye bırakmam." dedi, bunun üzerine kalan suyu ona verdi.⁵

Bu iki rivayette de sahabedeki netliği görmekteyiz. Bir şey yapacaksa da yapmayacaksa da net bir şekilde ifade etmektedir. Kişiye, zamana göre tavır belirlememektedir.

Peki günümüz vakasında ne ile karşılaşıyoruz? Güncelimiz nasıl?

Müslümanlar muhatapları karşılarında iken sessiz kalıp, ayrılınca muhatabının aleyhinde konuşmaya başlamaktadır. Ya da adamına göre tavır belirlemektedir. Bir ihtilaf yaşandığında, bir hudut, bir gariban tarafından çiğnendiğinde aslan kesilmekte ancak bir yakını ya da makam, mevki sahibi veya bir zengin çiğnediğinde, İslami değerleri savunmada kedi kesilmektedir.

Birbirlerini eleştirirken, muhatapları olmadığında her şeyi söylemekte, ancak muhatabına iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak söz konusu olduğunda yüzüne karşı hiçbir şeyi ifade edememektedir.

Müslümanlar birbirleriyle bir şeyleri paylaşırken 'aramızda kalsın falan şöyle biri, falanca böyle biri' dediğini görürsün sonrasında ise aynı adam ile oturup, kalktığını, yiyip içtiğini görürsün. Hiçbir Müslüman da sormaz ki 'Sen hem bu kişiye böyle söylersin hem de niçin böyle davranırsın.'

Yani el mühim Müslüman net olmalıdır. Müminler arasında iyiliği emredip, kötülüğü sakındırmaktan geri durmamalıdır. Bu müminlerin arasındaki kardeşliği de otoriteyi de sağlayacak olan şeydir. Bu terk edildiğinde ise Müslümanlar birbirlerini idare eden, kötülüğe ses etmeyen, çıkarları doğrultusunda hareket eden şahsiyetler olacaktır. Bununla birlikte ilişkilerde ölçülü olmak, insanları eleştirirken de överken de adaletli olmak, hakkı ve adaleti ayakta tutmak da Müslümanın vazifelerindendir.

Rasulullah'ın (sav) Müslümanlardan beyat alırken iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak üzere de söz alması aslında manidardır. Çünkü bir toplumun inşaası, ihyası bununla meydana gelir. Kişilerin öncelikle kendilerinin düzeltilmesi, sonrada başkalarını düzeltmeleri ile toplumsal bir iyilik, toplumsal bir ıslah mümkündür. Kişinin yalnızca kendisinin iyiliği, başkasına ise müdahale etmemesi toplumda iyiliği getirmez. Müslümanın böylesi bir vazifeden kendini soyutlaması kendisinde karakter olarak 'bananeci' bir karakteri ortaya çıkarır.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَوْفَى الْإِيمَانِ

"Sizden kim bir münker görürse eli ile değiştirsin. Eğer buna güç yetiremez ise dili ile değiştirsin. Eğer buna da güç yetiremezse kalbi ile değiştirsin. Bu da imanın en zayıfıdır."⁶

Rasulullah (sav), hadisin sonunda aslında şuna vurgu yapmaktadır. Mümin kimse en azından bir münker gördüğünde rahatsızlık duymalıdır.

⁵ (Buhari)

⁶ (Müslim)

Yani münkeri içselleştirmemelidir. İçinin acıması, sızlaması gerekir. Çünkü taşıdığı iman kendisine bunu kazandırmalıdır.

Peki, Müslümanların bu konuda üstlerine düşeni yapmamalarının sebepleri neler olabilir? Bu konuyu ifade etmeye çalışalım. Bu sıralayacağımız meseleler daha da genişletilebilir. Ancak Müslümanların yukarıda dikkat çekmeye çalıştığımız karakter sıkıntılarının başlıca sebepleri şunlardır;

1) Kırıcı Olmak İstememek, Başkalarının Hatırını Gözetmek.

İyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak, net tavır almak birilerini kırmaya sebep olabilir. Çünkü insanların tamamını razı etmek mümkün değildir. Müslümanlar bir sıkıntı gördüklerinde müdahale edeceklerdir. Müdahale ettiklerinde, nasihat ettiklerinde insanlar rahatsız olacaktır. Kimi Müslümanlar kırılacaktır, küsecektir, rahatsız olacaktır.

İşte bundan dolayı insan, karşıdaki muhatabını kırmak istemediğinden gördüğü yanlışları düzeltmek ya da uyar-mak istemez. Başkasının hatırını kırmak istemez. İnsanlar ile arasına herhangi bir soğukluk girmesinden rahatsız olur. Bu sebep özellikle naif kişiliği olan insanlarda gözükabilir. Naif olduğundan, kimseye bir şey demek istemez. Bundan dolayı net tavır sahibi olamaz.

2) İnsanın İslami Değerlere Yeterince Önem Vermemesi, Kendi Çıkarlarına İse Daha Fazla Önem Vermesi

Bir mümin niçin omurgalı davranmak zorundadır? Dini için! Davası için! Allah'ı razı etmek için! İnsan bir hududun, sınırın çiğnendiğini gördüğünde ses etmemesinin ya da dik duruş sergilememesinin sebebi İslami değerleri yeterince önemsememesinden kaynaklanabilir.

Müslümanlar bazen ticaret yapmakta ve anlaşmazlığa düşmektedirler. Sonrasında ise birbirlerini kendilerine zulmetmekle suçlamakta ve her iki taraf hakkının yendiğine kanaat getirmektedir. Ya da bir Müslüman diğer bir Müslüman ile sözleşmekte, akitleşmekte ve aldatılabilmektedir. Böyle durumların neticesinde ise şu olay meydana gelmektedir: Taraflar birbirlerinin adını çıkararak her yerde böylesi kişiler ile ticaret yapılmamasının gerekliliğini, bu insanların; kandıran, aldatan insanlar olduğunu yaymaktadırlar. Hatta biraz daha ileri giderek kendi gözünde sahtekâr olduğuna inandığı kimse ile ticaret yapan, muamelesi bulunan kişiye dahi iyi gözle bakmamaktadır.

Peki, bu hassasiyetini, gösterdiği bu zincirleme tavrı dini adına yaptığını gözlemleyebilir miyiz? Ne yazık ki çoğu Müslüman için söz konusu değildir.

Müslümanların maddi, manevi kazanımlarını sömüren, Müslümanlara ihanet eden, onları kullanan insanların halleri ortaya çıktıktan sonra bu insanlar için aynı hassasiyeti gözetmezler. Bu tür insanlar halleri ile, duruşları ile, konuşma ve tavırları ile Müslümanlara zarar verirler. Ancak diğer Müslümanlar ise onlara bir kaşlarını dahi eğmezler. İşte bu netice Müslümanın değerlerinin ne olduğunu ortaya koymaktadır.

Bir insan, kişinin annesine, bacasına, ailesine dil uzatsa, küfretse o kimse yerinde duramaz. Hemen küfreden kimseye çıkışır, elinden geleni yapar, haddini bildirir. Çünkü sayılanlar insanın değerleridir. Kişi değerli gördüklerini savunur. Onlar için birçok şeyi göze alır. Ancak gözünde değersiz olan ya da yeteri manada değer atfetmediği bir şeyi kâle-ye almaz. Müslümanların kendi paraları

için, cepleri için gösterdikleri hassasiyeti, dinleri ve davaları ya da onlara zarar veren insanlar için göstermemeleri, dinlerinin gözlerinde değerinin az olduğundan kaynaklanabilir.

Ne zaman insanın gözünde tek değerlisi; dini, davası ve Allah'ın rızası olur, işte o zaman gerekli tepkiyi, gerekli duruşu gösterir.

Bir başka vecihle de şunu eklemek gerekir. Tüccar gibi düşünmek, tüccar gibi davranmak insanı bu tavırsızlığa itmektir. Tüccar insan kar elde etmeyi ister. Bir meseleyi kar-zarar yönü ile değerlendirir. Bundan dolayı da Müslümanlar arası ilişkiyi de bu şekilde değerlendirmektedir.

3) İdare Etmenin Daha Faydalı Olduğunu Düşünmek, Bunu Bir İman Ahlâk Meselesi Olarak Görmemek

İnsanları idare etmenin, onların yaptıkları olumsuzluklara müdahale etmemenin daha faydalı olduğunu insan düşünebilir. Çünkü bu insandan maddi ve manevi bir şeyleri eksiltir. İdare etmek insana daha faydalı gelebilir. Ya da omurgasız, dik duruş sergilemeyen insanların kısa vadede bir şeyler elde ettiğini görmeleri insanı kandırabilir. Omurgasız insanlar kısa vadede bir şeyleri elde etmiş gibi gözükebilirler. Ancak kişiliklerinden uzun vadede birçok şey eksilmiştir.

İnsanın tavır belirlemesi bazen güçten yana, bazense çokluktan yana olabilir. İnsan gücün yanında, çok olanların yanında olduğunda kendini isabet etmiş zannedebilir. Ancak karakterine sinmiş olan omurgasızlık ve karakter erozyonu kendisini bir başka gün başka birçok kişinin yanına, bir başka gücün yanına savuracaktır. İnsan bunu ilk etapta faydalı görebilir. Ancak görüş ve fikir değiştirdikçe, savruldukça karakterinden ve kişiliğinden tavizler vermiş olacaktır.

Kişinin böyle düşünmesine sebep olan hususlardan biri de siyasiler olabilir. Ülkemizde, siyasiler dahi omurgasız siyaset yapmaktadırlar. Ancak yapılan siyaset kendilerine çıkar kazandırmaktadır. Birbirlerine küfreden, birbirlerinden hesap sorma yemini eden insanlar sonrasında ise bir anda duruşlarını bozarak, başka bir cenaha evrilmektedirler. Bu şekilde siyaset yapanlar toplumun akli başındaki kesiminin dışındaki insanlar hariç, fark bile edilmemektedirler. İşte bu, her ne kadar onlara kısa vadede kazandırıyor gibi dursa da aslında uzun vadede kaybettiklerini ortaya koymaktadır.

Bizlerde böylesi cahiliye, şirk ve küfür toplumu içerisinde yaşıyoruz. Dolayısıyla gördüklerimiz, işittiklerimiz, izlediklerimiz bizlere olumsuz olarak yansiyabilmektedir. Bundan dolayı bu haslet bizlere sirayet edebilmektedir.

4) Şahsiyetin Zedelenmesi Korkusu, Bir Şeyleri Göze Alamama, Mahalle Baskısından Çekinme, İnsanların Kendisi Hakkındaki Düşüncelerini Fazla Önemseme, Kınayıcının Kınamasından Korkmak

İnsanın olaylar karşısında, şahıslar karşısında net tavır sahibi olamamasının sebeplerinden birisi de insanlardan çekinmesi, onların kendisi hakkındaki düşüncelerini hesap ederek hareket etmesidir.

'Acaba falanca konu ile alakalı ya da falanca kişi ile alakalı bir şeyler söylersem insanlar ne derler?' duygusunu ön plana çıkararak insanı asıl yapması gereken amelden, asıl söylemesi gereken sözden alıkoymasındır. Söylemesi gerekeni söylediğinde insanların kendisini sözlü olarak linç etmesinden çekinmek ve korkmaktır. Hâlbuki Müslümanlar arası ilişki, İslam'dan kaynaklı bir ilişkidir. Bizi birbirimize dinimiz, rabbimiz

kardeş kılmıştır. Bu kardeş kılmasının akabinde birbirimize sorumluluklar söz konusu olmuştur.

Allah Teâlâ müminlerin özelliklerini anlatırken şöyle buyurmaktadır;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ
فَسَوْفَ يَأْتِيَ اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ
اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

"Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse, (bilin ki) Allah onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler. Onlar müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı güçlü ve onurludurlar. Allah yolunda cihad ederler. (Bu yolda) hiçbir kınayıcının kınamasından da korkmazlar. İşte bu, Allah'ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir."⁷

Allah'ın kendilerinden razı olduğu kulları, yapması gereken noktada başkalarını hesap eden değil, sadece rabbinin rızası için hareket eden kullardır. Kınayıcıların kınamasından çekinmezler. Çünkü attıkları her adımı O'nun rızası için atarlar.

Bir rivayette ise şöyle geçmektedir;

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، قَالَ: "بَايَعَنَا رَسُولُ
اللَّهِ عَلَى السَّمْعِ وَالطَّاعَةِ فِي الْمَنْشَطِ وَالْمَكْرَهِ، وَأَنْ
لَا نَتَارَعَ الْأَمْرَ أَهْلَهُ، وَأَنْ نَقُومَ أَوْ نَقُولَ بِالْحَقِّ
حَيْثُمَا كُنَّا، لَا نَخَافُ فِي اللَّهِ لَوْمَةَ لَائِمٍ"

⁷ (5/ Maide 54)

Ubade bin Samit'ten (rah) rivayet edildiğine göre O şöyle demiştir; "Biz Rasulullah'a (sav) istekli ve isteksiz halimizde işitip, itaat etmek, meşru dairededeki emirlere isyan etmemek, nerede olursak olalım hakkı söylemek, hakkı ayakta tutmak ve bu hususta da hiçbir kınayıcının kınamasından korkmamak üzere biat ettik."⁸

Herkesin söylediğini söylemek, savunduğunu savunmak, karşı çıktığına karşı çıkmak adaleti ayakta tutmak, hakka şahitlik etmek demek değildir. Hakkı ve adaleti ayakta tutmak tek başına dahi olsan ona şahitlik etmektir. Gördüğün yanlışla itiraz etmendir. Yapman gerekenler hususunda başka hesaplara girmeden net tavır belirlemendir.

5) Birtakım Delilleri Yanlış Değerlendirmek

Müslümanların kitap ve sünnetin delillerini yanlış yerlere hamletmeleri de birbirlerinde gördükleri olumsuzluklar karşısında susmalarına sebep olabilmektedir. Buraya kadar yazdığımız satırlardan şöyle bir yanlış anlaşılma çıkarılmamalıdır. Hangi Müslümanın her ne hatası olursa olsun hemen yüzüne vurmamız. Hayır, kastımız ya da muradımız asla bu değildir. Daha ziyade Müslümanların içerisindeki Müslümanlara, dine, İslam topluluğuna zarar veren insanlar ana konumuz.

Şeriatımız aslında bize neyi, ne kadar, nasıl yapmamız gerektiğini öğretmektedir. Müslümanlar bazen bu delilleri yanlış yerlerde kullanarak hatalı neticelere varmaktadırlar.

Şimdi zikredeceğimiz şu delilleri yanlış anlayarak Müslümanlar söylemeleri gerekenden geri durup, net duruş sahibi olamamaktadırlar.

⁸ (Buhari)

Enes bin Malik'in (ranh) şöyle rivayet etmektedir;

Rasulullah (sav) ile beraber oturuyorduk. Dedi ki: **'Şimdi yanınıza cennetlik bir adam gelecektir.'**

Bir de baktık ki Ensar'dan, abdest suyu sakalından damlayan ve ayakkabırlarını sol eline asmış bir adam çıkageldi. Ertesi gün olunca Rasulullah (sav) yine aynısını söyledi. Bu adam yine önceki gibi çıkageldi. Üçüncü gün olunca Rasulullah (sav) yine aynı sözü tekrar etti ve yine aynı adam ilk hâliyle geldi. Rasulullah (sav) kalkınca Abdullah bin Amr (ranh), o adamı takip etti ve ona: 'Ben babamla münâkaşa ettim, üç gün onun yanına gitmeyeceğime yemin ettim. Bu zaman zarfında beni evinde misafir eder misin?' dedi. Adam da kabul etti.

Daha sonra olanları, Abdullah bin Amr (ranh) şöyle anlatmaktadır;

'Üç geceyi onunla bir arada geçirdim. Fakat gece boyunca uzun uzun ibadet ettiğini görmedim. Ancak fecre kadar, zaman zaman uyanıp zikretti ve tekbir getirdi. Onun hayırdan başka bir şey söylediğini de işitmedim. Üç gün geçince sanki onun amelini küçümser gibi oldum ve dedim ki: 'Ey Allah'ın kulu! Babamla aramda bir ihtilâf yoktur. Fakat Rasulullah'ın (sav) senin için üç kere 'Şimdi yanınıza cennetlik bir adam gelecektir.' buyurduğunu işittim. Üç defa da sen çıka geldin. Ne gibi ameller işlediğini öğrenmek için senin yanında kalmak ve seni örnek almak istedim. Fakat senin büyük bir amel işlediğini de görmedim. Seni Rasulullah'ın (sav) söylediği mertebeye ulaştıran amel nedir?' O da: 'Şu gördüğünden başkası değildir.' dedi. Fakat ben ayrılmak için döndüğümde ardımdan seslenerek dedi ki: 'Evet, benim amelim,

senin gördüğünden başkası değildir. Ancak ben Müslümanlardan hiç kimseye karşı kalbimde en ufak bir kin tutmam ve Allah'ın verdiği herhangi bir nimet ve hayırdan dolayı da kimseye asla haset etmem.' Bunun üzerine 'İşte seni o dereceye ulaştıran bu halindir.' dedim."⁹

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

"Kim arkadaşının ayıbını örterse, Allah da kıyamet günü onun ayıbını örter. Kim de Müslüman kardeşinin ayıbını açığa vurursa, Allah da onun ayıbını açığa vurur. Hatta evinin içinde bile olsa, onu ayıbıyla rezil eder."¹⁰

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

"Birbirinizle ilginizi kesmeyiniz, sırt dönmeyiniz, kin tutmayınız ve haset etmeyiniz. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Bir Müslümanın, din kardeşini üç günden fazla terk edip, ona küs durması helâl değildir."¹¹

Bu ve buna benzer delillerin tamamı Müslümanın kendi şahsı ile alakalı meseleler için geçerlidir. Bir Müslümanın zararı kendisini aşarak başkasına sırayet ederse, topluluğa, dine ulaşırsa o zaman bu deliller geçerli değildir.

Kişi kimse ile küs kalmamak adına, herkesle helalleşmek adına insanların yapmış olduğu hataları görmezden gelmektedir. Bir Müslümanın sergilediği tüm tavırlar, aldığı kararlar Allah (cc) için olmak zorundadır.

Örneğin kişi kendi menfaati ve ticareti için, Müslüman kardeşine üç günden fazla küsemez, kin besleyemez. Ya da Müslüman kardeşinin kendi evinde işlediği, sadece zararının kendisine olduğu günahı yayamaz, araştıramaz.

⁹ (Ahmed bin Hanbel)

¹⁰ (İbni Mace)

¹¹ (Buhari)

İşte böylesi delilleri yanlış anlamak insanı hatalı bir duruma sürükleyebilir. Müslümanın kızgınlığı da sevgisi de Allah için olmalıdır. Kim Allah için buğz eder, Allah için severse imanı kemale ermiş olur. Bir Müslümanı sevmek imandan kaynaklıdır. Günahkâr bir Müslümana ya da bir kafire buğz ise yine küfründen ya da fiskından kaynaklıdır.

6) Müslümanlar Arası İlişkiyi Yanlış Anlama, Kalbe İman ve Takvanın Yerleşmemesi, Dava Bilincinin Oluşmaması

Müslümanlar arası ilişkiyi yanlış anlamakta buna yol açmaktadır. Müslümanları birbirlerine bağlayan bağ iman bağıdır, kardeşlik bağıdır. Bu bağı yanlış anladığımızda ya da cahiliye bağları gibi, ırktan, maldan, topraktan, hizip ve gruptan zannettiğimizde yanlış tavırlar belirlemek söz konusu olacaktır.

Bizi birbirimize bağlayan şey ırk değildir ki; başka ırktan olanları, doğru yapsalar bile hatalı, kendi ırkımızı, yanlış yapsa bile doğru bilelim. Ya da bizler mafya, çete, grup değiliz ki kendi çetemizden, grubumuzdan olanları doğru, kalanları yanlış bilelim.

Bizler iman bağı ile bağlandık. Bunun üzerinde herhangi bir bağ da yoktur. Bizler bu bağı ve ilişkileri yanlış anladığımızda net tavır alamayacağızdır. Aynı zamanda kardeşlik bağı kardeşini ıslah etmeyi de gerektirir.

Aynı cemaatten olmak, aynı menhece ve akideye sahip olmak insanı gördüğü hatalar karşısında tavır almaz hale getirmemelidir. Cemaatler, topluluklar, bir araya gelen ve dağılan insanlar tek bir şey için vardır. Allah'ın rızasına ulaşmak için. Saydığımız şeylerin tamamı birer araçtır. Bizler Allah'ın rızasına ulaşmak için bir araya gelir, sonra bir başka yerde O'nun gazabını çekecek bir şeyi nasıl yaparız?

7) İstikbaldeki Menfaati Düşünerek Menfaatçi Ve Sinsice Davranmak

Kişi bazen de ileride bir menfaat elde etmek kastıyla, yanlış karşısında bir tutum içerisinde olmayı tercih etmez. Kazanacağı bir dostluk, arkadaşlık ya da bir ticari kazanç için olabilir. Ya da bir topluluğu top yekûn karşısına almak suretiyle manevi bir kayba uğramak istemez. Dolayısıyla da susmak suretiyle omurgasız bir şekilde hareket eder.

8) Yapmayacağı Şeyleri Söylemek, Söyledikleri İle Amel Etmemek ve Vakası Olmayan Şeyler İle Meşgul Olmak.

İnsan vakası olmayan şeyleri daha hararetli savunur ya da inkâr edebilir. Vakası olmadığında, günceli olmadığında her şeyi söyleyebilir. İmtihan edilmediğinde, başına bir olay gelmediğinde bir şeyi çok daha net savunabilir, dik duruş sergileyebilir. Ancak başına bir olay geldiğinde, günceline bir mesele girip de somut bir hal aldığı anda aynı netlik söz konusu değildir. Bu sefer bir bulanıklık söz konusudur.

İlim talebesi olanlar ya da olmayanlar ister akideye taalluk etsin ister ahlaka taalluk etsin bir şeyi hızlıca söyleyebilirler. Ancak söylediklerini vakaya indirmeye geldiğinde ise çekingen davranır, net duruş sergilemezler.

Bir Müslümanın günceli yok iken 'Şunu yapan münafıktır' dediğini işitebilirsin. 'Şunu yapan üçkâğıtçıdır, sahtekârdır' dediğini duyabilirsin. Ancak bunu yapanları gördüklerinde ise durum değişebilir. Bundan dolayı vakası olmayan şeyleri konuşmamak gerekir. Ya da söylediklerinin bedeli olduğunu, ucunun nereye gittiğini hesap ederek konuşmak elzemdir.

Rabbim dini üzere bizlere sebat versin. Karakter sahibi, dik duruşlu Müslümanlardan kılsın. Geçmiş ümmetlerin kaypaklık, kayırma gibi hastalıklarından bizleri korusun.

Selam ve dua ile...

Rasûlullâh ﷺ Şöyle Buyurdu:

Sizden kim bir münker görürse

Eli ile deęiřtirsın.

Eğer buna güç yetiremez ise

Dili ile deęiřtirsın.

Eğer buna da güç yetiremezse

Kalbi ile deęiřtirsın.

Bu da imanının en zayıfıdır.

MÜSLİM

BİR MÜRCİE'NİN HEZEYANLARI

Ali Mücahit Orakçı

alimucahitorakci@takvadergisi.org

Hamd kullarına hükmetsinler diye kitap indiren Allah'adır (cc). Salat ve selam kitap ile nasıl hükmedeceğimizi bize öğreten Rasulullah'ın üzerine ve ona güzellikle tabi olup hak ile hükmedenlerin üzerine olsun.

Son birkaç yazıda kısaca Mürcie fırkasına değinmeye çalıştım. Bu yazımda Mürcie fırkasına mensup olan sapırtıcıların bu milleti dalalet bataklığına nasıl düşürdüğünü bir örnek ile anlatmaya çalışacağım inşallah. Böylelikle İmam Evazai'n (rh) "İslam'da, ehline şu ırcadan daha zararlı bir bidat ortaya atılmamıştır" dediği Mürcie'nin sapkınlığı somutlaşsın.

Geçen gün sosyal medya platformu YouTube'da bir videoya denk geldim. Videoyu yükleyen, hükümet destekli İslami(!) bir kanal. Videonun başlığı şu şekildeydi "Hakimiyet Allah'ındır" Tabi ki bu başlık dikkatimi çekti. Hükümetin ve çevresinin desteklediği "demoislam" görüşünü benimsemiş ve bu fikri halk tabanına sevimli gösterme görevi olan bir kanal, böyle başlık atmış. Ve videoya tıkladım.

Videoyu sunan aynı zamanda kanalın sahibi olan şahıs ne hoca ne ilim talebesi. Bir kıssa ile giriş yapıyor videoya ve bazı sloganlaşmış ama pratikte uygulanmayan söylemlerden bahsediyor. Bu

söylemlere ise "Hakimiyet yalnızca Allah'ındır" ayeti üzerinden örnek veriyor.

إِن الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ

"Hüküm Yalnızca Allah'ındır"¹

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

"Siz Allah'ı bırakıp; sadece sizin ve atalarınızın taktığı birtakım isimlere (düzmece ilâhlara) tapıyorsunuz. Allah, onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Hüküm ancak Allah'a aittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye tapmamamızı emretmiştir. İşte en doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler."²

Bu şahıs ayetten almamız gereken dersin ne olması gerektiğinden bahsediyor ve bunu da münafıklığın alametlerinin bildirildiği hadis üzerinden anlatıyor.

Ebû Hüreyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Rasûlullah (sav) şöyle buyurdu:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ»

"Münafığın alâmeti üçtür: Konuşunca yalan söyler, söz verince sözünden cayar, kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder."³

¹ (6/ Enam, 57)

² (12/ Yusuf, 40)

³ (Buhârî, İmân 24; Müslim, İmân 107-108.)

Bir insanda bu alametler olur ise o insana münafık diyebilir miyiz? Sorusunu soruyor ve kendisi "hayır diyemeyiz" cevabını veriyor. Niçin denilemeyeceğinin sebebini ise "hüküm Allah'ındır" ayeti üzerinden o kimsenin münafık olup olmadığına Allah (cc) hükmedecek şeklinde açıklıyor. Devamında ise kendisinde bu alametleri bulunduran kimseye münafıklık alametleri var denilebileceğini söylüyor. Zahiri doğru olan bu sözle batılı kast ederek hezeyanlarına devam ediyor ve ağızındaki asıl baklayı çıkararak diyor ki;

"Sosyal medyada birileri çıkmış o kafır bu müşrik diyerek hüküm veriyorlar, hani hüküm Allah'ındı?"

Subhanallah "Hüküm Yalnızca Allah'ındır" ayetinden almamız gereken ders buymuş. Yani hiçbir kimse bir diğere münafık, müşrik, kafır diyemezmiş.

Bu tarz içerik üretenler bu milleti fark ettirmeden zehirlemekte ve batmış olduğu bataklıktan asla çıkamamasına sebep olmaktadır. Ayet ve hadisleri selefın anlayışı ile değil de kendi kıt akılları ile harmanlayıp içine bazı doğruları da serpiştirerek büyük bir sapıklığın yolunu açmaktadırlar.

Şimdi bu hezeyanlara kısa bir şekilde cevap verelim.

Nifak Alametleri Olan Bir Kimseye "Münafık" Diyebilir Miyiz?

Münafık kalbinde olan küfrü gizleyen demektir. Yani zahiri ile batını farklı olan kimsedir.

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَؤُنَ

İman edenlerle karşılaştıkları zaman, "İnandık" derler. Fakat şeytanlarıyla (münafık dostlarıyla) yalnız kaldıkları zaman, "Şüphesiz, biz sizinle beraberiz. Biz ancak onlarla alay ediyoruz" derler.⁴

İslam şeriatı nifakı itikadi (gizli) ve ameli (zahiri) olarak iki kısımda değerlendirmiştir. Rasulullah (sav) hayatta iken, Allah'ın (cc) bildirmesi ile hakiki (itikadi) münafıkları bilmekte ve bazı sahabelerine de bu münafıkların listesini vermekte idi. Rasulullah'ın (sav) vefatından sonra vahiy kesildi ve kalpte olanlar artık bilinememez oldu. Bu hususta Ömer ibnu-Hattab şöyle söylemiştir:

فعن عبد الله بن عتبة قال: سمعت عمر بن الخطاب رضي الله عنه يقول: إن أناسا كانوا يؤخذون بالوحي في عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم، وإن الوحي قد انقطع وإنما نأخذكم الآن بما ظهر لنا من أعمالكم، فمن أظهر لنا خيرا أمناه وقربناه، وليس إلينا من سريره شيء، الله يحاسبه في سريره ومن أظهر لنا سوءا لم نأمنه ولم نصدقه وإن قال إن سريره حسنة " أخرجه البخاري.

"Rasûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) döneminde insanlar vahye göre değerlendirilirdi. Şimdi ise vahy kesilmiştir. Şu anda bizler sizleri ancak bize görünen amelleriniz ile yargılayabiliriz. Kim bize iyi şeyler gösterirse onu güvenilir kabul eder ve onu (kendimize) yakınlaştırırız. Onun niyetini bilmek bizim işimiz değildir. Niyeti konusunda onu hesaba çekecek olan yalnız Allah'tır. Her kimde bize bir kötülük gösterirse, niyetinin iyi olduğunu söylese dahi ona güvenmez ve inanmayız."⁵

⁴ (2/Bakara, 14)

⁵ (Buharî, Kitabu's-Şehadât, hadis no: 2641.)

Önderimiz Ömer'in (ra) bu müthiş tespiti bize göstermektedir ki İslam kalbi araştırmaz, zahire göre hükmeder.

Peki o sorunun cevabına gelecek olursak; Evet kalbinde küfrü barındıran ve bunu gizleyen kimsenin hükmü Allah'a aittir. Hesap günü kimin hakiki münafık olup olmadığının hükmünü verecek odur. Allah cc dışında Kişinin kalbinde gizlediğini kim bilebilir ki? Allah Rasulu (sav) Usame b. Zeyd'e (ra) zahir ile hükmetmediği için kızmamış mıydı?

Üsame b. Zeyd (radiyallahu anh), Lâ ilâhe illallâh diyen birisini öldürdüğünde Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ona şöyle demişti:

“Lâ ilâhe illallâh'ı (gerçekten) söyleyip söylemediğini öğrenmek için kalbini mi yardım?”⁶

İmam Nevevî (rh) bu hadisin şerhinde şu önemli bilgiye yer vererek der ki:

“Rasûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) **“kalbini mi yardım?”** sözünde fıkıh ve usul de meşhur olan “hükümler zahire göre verilir, niyet ve kasıtlar Allah'a havale edilir” kaidesine bir işaret vardır...”⁷

Peki Sahabe efendilerimiz Muayyen şahıslar için münafık vasfını kullanmışlar mıdır? Cevap: “Evet”. Bu hususu öğrenmek için siyer okuması yapmak yeterli olacaktır.

Hüküm Yalnızca Allah'ındır

Ne kadar anlamlı ve tüyleri diken diken eden bir ayet. Bu ayetler Allah'ın (cc) bütün kâinatta tek hâkim olduğunu biz kullarına bildiriyor. Yani yaratan O (cc), yağmur yağdıran O (cc), yerden her türlü rızkı yeşerten O (cc), Her şeyin sahibi O (cc) ve tek egemen, kanun koyan da O (cc).

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِلَّا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

“Şüphesiz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı gün içinde (altı evrede) yaratan ve Arş'a kurulan, geceyi, kendisini durmadan takip eden gündüze katan, güneşi, ayı ve bütün yıldızları da buyruğuna tabi olarak yaratan Allah'tır. Dikkat edin, yaratmak da emretmek de yalnız O'na mahsustur. Âlemlerin Rabbi olan Allah'ın şanı yücedir.”⁸

Bu ayetlerden alınacak o kadar dersler ve hikmetler var ki bir mümin bu ayetleri okuduğu zaman kalbinin hızla, iman ve haşyet ile çarpmaması işten bile değildir. Gelin görün ki bahsettiğimiz taifenin, kendi batıl mezheplerine uydurmak için, kapsamı geniş olan bu ayetleri sadece kıyamet günü verilecek son hükme veya da kâinatı evirip çeviren anlamı ile sınırlandırmalarını esef ile görmekteyiz.

Bu ayetlerin içerdiği anlamları tabi ki anlatamazlar. Çünkü bu küfür sistemini öylesine benimsemişlerdir ki ağızlarından kanun yapma yetkisi/hakimiyet Allah'a aittir kelimesini bir türlü çıkartamazlar. Onlara göre Allah (cc) sanki insanı yaratıp, başı boş bırakıp ben kainatın hakimiyim sen ise yeryüzünün egemenisin diyerek serbest bırakmış ve “Hüküm yalnız Allah'a aittir” demiştir. Allahuekber! Bu büyük bir sapkınlık ve dalalettir.

“Hakimiyet Allah'ındır” isminde bir video yapıp Allah'ın (cc) egemenliğini ve yüceliğini anlatılacağına işin sonunda, irca akidesini empoze etmek ve ayete kendi istediğini söyletmek ancak irca akidesine mensup olanların yapabileceği bir iştir.

⁶ (Müslim, 96)

⁷ (Nevevî, Şerhu Müslim, 1/282. Daru'l-Menar baskısı.)

⁸ (7/Araf, 54)

Bizde şu soruları soralım:

1) Madem İnsan hiçbir şeye hüküm veremez İslam hukuku neden var?

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ

Kendilerine Kitap'tan bir pay verilenleri görmüyor musun ki, aralarında hüküm vermesi için Allah'ın Kitabına çağrılıyorlar da sonra içlerinden bir kısmı yüz çevirerek dönüp gidiyor.⁹

İslam inancını kalp ile sınırlandırınca İslam'ın hayatın her alanına hükmedecek bir devlet dini olduğunu tabi ki anlamazlar. Evet İslam devlet dinidir.

2) Şeriat mahkemeleri ne işe yarar?Şu an ki küfür mahkemeleri önüne gelene terörist, vatan haini damgasını ve yaftasını vururken, İslam'ın mahkemesi olması gerektiğini ve bu mahkemelerde kadıların insanlara İslam ile hüküm vereceğini bilmezden gelirler. İslam mahkemeleri hırsıza hırsız, kafire kafir ve müşriğe müşrik hükmü verir.

3) Fıkıh kitaplarında ki mürted bablarını yırtıp atalım mı?

4) Bir insanda İslam alametleri görüldüğünde "bu adamda İslam alametleri var" mı diyoruz yoksa bu kişi Müslüman mı diyoruz? Tabi ki Müslüman diyoruz. Onların tabiri ile; hani hüküm Allah'ındı?

5) Bir hırsıza hırsız ve bir zaniye zinakâr niçin diyorsunuz? Onların tabiri ile hani hüküm Allah'ındı?

6) Bir zalime, zalim diyebilir misiniz? Sizin delilsiz anlayışınıza göre hayır.

7) Peki iyi ile kötüyü, kafir ile mümini nasıl ayırt edeceksiniz?

Bu soruları daha da çoğaltmamız mümkündür. Bir şahsı hedef gösterme niyetinde değilim ancak bu şahıs üzerinden mürcie akidesinin günümüzde nasıl tezahür ettiğini göstermek istedim.

Allah'ım! Bize hakkı hak olarak göster ve ona tabi olmayı bize nasip eyle! Batılı da batıl olarak göster ve bize ondan gereğince uzak durmayı nasip eyle!"

Allah (cc) bu mübarek Ramazan ayında yapacağımız amelleri kabul etsin. Amin...

⁹ (3/ Ali İmran, 23)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

Dikkat Edin,

YARATMAK DA, EMRETMEK DE YALNIZ O'NA MAHSUSTUR.

Âlemlerin Rabbi Olan Allah'ın Şanı Yücedir.

ARAF 54

RİYA VE GÖSTERİŞ ÇAĞINDA MÜ'MİN KADININ İHLASI

Ayşe Ebrar

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla...Hamd, küfrün ve şirkin yaygın olduğu bir dönemde bize hakkı ve batılı gösteren ve bize hidayet veren Allah Teâlâ'yadır, Salat ve selam Allah'ın dininin nasıl yaşanacağı konusunda bize örnek olan, Muhammed'e (sav) ailesine ve ashabının üzerine olsun.

Değerli bacım: Biz Allah Subhanehu ve Tealaya şirksiz bir iman ve teslimiyet üzere inandığımız zaman, artık İslam'ın bizim için koyduğu sınırları gözeterek, bu teslimiyetimizi ve imanımızı hayata yansıtmalıyız ki fiillerimizle kalbimizdeki iman ve teslimiyetin yalan olmadığı ortaya çıksın. Yaptığımız ibadetlerin Allah katında kabul edilmesi için hem imanımızda hem de ibadetlerimizde ihlaslı olmalıyız.

Allah-u Teâlâ'nın katında amellerin kabulünün ilk şartı amelin ihlasla yapılmış olmasıdır: Bunu tamamlayan diğer hususta yapılacak amelin aynı zamanda sünnete uygun olmasıdır.

İnsanın nefsinde bulunan, onu riyaya sevk eden bir duygu da beğenilme ve takdir edilme duygusudur. Yaptıklarının bilinmesini ve övülüp takdir edilmesini ister. Eğer mümin kişi bu duygusunu Allah için dizginlemez ve nefsini riyadan koruyup ihlaslı olmaya zorlamazsa,

amelleri boşa götüren riyaya düşer. Çünkü ihlas, elde edilmesi en zor şeylerdendir ve bu sürekli mücadele isteyen bir süreçtir ki içinde ihlas olmayan ameller ve fedakarlıklar sadece dünyada yorgunluk, ahirette ise emeğin boşa çıkması ve azap sebebidir.

Sufyan es-sevri şöyle demiştir; "Halis bir niyet amelden daha zordur." Çünkü nefis niyeti bozmaya çalışır. Onu sonuna kadar korumak ise ondan daha zordur. Bundan dolayıdır ki Allah için başlatılan nice işler, giderek nefis ve dünya çıkarı için olmaya başlar.

Allah Subhanehu ve Teâlâ kullarına ihlası emreder;

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ

Hâlbuki onlara, ancak dini Allah'a has kılarak, hakka yönelen kimseler olarak O'na kulluk etmeleri, namazı kılmaları ve zekâtı vermeleri emredilmiştir. İşte bu dosdoğru dindir.¹

Peki bütün işlerimizde bulunması gereken İhlas nedir?

İhlas sözlükte hulus kökünden türetilmiş olup, bir şeyin içine karışmış ve değerini düşürmüş olan başka şeylerden temizleyip arındırmak saflaştırmak anlamına gelir. İhlas kelimesi terim ve İslam ıstılahına göre; İbadet ve iyilikleri şirk ve riyadan arındırıp sadece Allah için yapmaktır. Genel manada gösteriş arzusundan kalbi temizlemeyi, her türlü hayırlı işe iyi niyetle yönelmeyi ve her durumda yalnızca Allah'ın rızasını gözetmeyi ifade eder. İhlasın zıttı ise; Riya'dır.

¹ (98/Beyyine 5)

Riya ise İslam ıstılahına göre yaptığı iş, ibadet ve hayırlarda Allah'ın rızasını ve hoşnutluğunu değil de insanların rızasını ve hoşnutluğunu kazanma, ibadetleri kullanarak dünyevi çıkar peşinde olma, Allah'ın emrini yerine getirmek maksadıyla değil, insanlara gösteriş olsun diye iyilik yapmak demektir.

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي

"De ki; Dinimde ihlaslı olarak yalnızca Allaha kulluk ederim"²

Bacım, gözlerimizi kapatıp sessizce bir düşünelim. Biz bugüne kadar kimleri razı etmek için yaşadık. Kim için çalıştık, kimi hoşnut etmek için konuştuk ve sustuk kimi razı etmek için koşturduk. Kimin övgü ve hoşnutluğunu kazanmak için ibadet edip haramlardan kaçındık, kimin için sevdik, kimin için kızıp öfkelenedik...?

Eğer bu soruların cevabı Allah için değilse yazık ki boşa yorulmuşuzdur. Çünkü Allah'ın rızası için değil de başka beklentilerle yapılan şeyler ve yaşanan hayatlar ahirette hiçbir fayda sağlamayacak ve Allah katında da hiçbir değeri olmayacaktır. Çünkü Allah ahirette kimin için yaptığın ecrini ondan iste diyecektir. Şu hadiste olduğu gibi: "Kim benim için amel etmişse ecrini benden beklesin, kim de benden başkası için amelde bulunduysa karşılığını ondan beklesin. Ben ondan ve şirk koştuklarından beriyim."³

Biz Kimin İçin Ne Yapıyoruz?

Eğer yaptığımız her şeyi Allah'ın rızası için yapıyorsak müjdeler olsun bize ki o zaman Allah'ın razı olacağı şekilde yaptığımız her şey, konuşmamız, susmamız, yürümemiz oturmamız, çalışmamız ecir kazandıracaktır.

Bacım; şunu da unutmayalım ki, Allah Subhanehu ve Tealanın haram olmayıp da mubah kıldığı, yaptığımız güncel işlerde; eşe itaat, ev işleri, çocuklara bakmak, misafir ağırlamak ve yeme içmelerimizi Allah rızası için, onun hoşnut olacağı ölçülerle yaparsak ibadet etmiş gibi ecir alacağız. Abdullah ibn-i Mübarek şöyle demiştir; "Nice küçük ameller, büyük bir niyet sayesinde büyürler. Nice büyük amellerde küçük bir niyet yüzünden küçülürler."

Buhari ve Müslim'de geçen hadiste şöyle buyrulur; "Allah rızasını kast ve niyet ettiğin takdirde her türlü işinden sevap alırsın, eşinin ağzına koyduğun lokmadan dahi ecir alırsın"

İhlaslı kul nefsinin ve Şeytanın şerri-ne karşı Allah'ın himayesindedir. Ve Allah o kulun işlerini düzene koyar;

Kardeşim; bir kul Allah teala'ya iman edip tam teslim olup, artık yaptıklarını sadece Allah'ın rızası için yapmaya başlayıp, ihlası gerçekleştirdikçe hevasını ilah edinme duygusu onun kalbinden uzaklaşır ve onu her türlü kötülükten, masiyetten ve günahlardan alıkoyar. Allah Subhanehu ve Teala şu ayette buyurduğu gibi;

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ
كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ

"Andolsun ki kadın onu arzulamış, oda kadını arzulamıştı. Şayet Rabbinin apaçık burhanını görseydi (Yusuf'ta arzusunun peşinden gidecekti.) Böylece fuhşiyatı ve kötülüğü ondan savuşturduk. Çünkü o ihlaslı kılınmış kullarımızdandır."⁴

² (39/Zümer 14)

³ (Müslim)

⁴ (12/Yusuf 24)

Bilelim ki bizim Allah'a layık bir kul olmamızı zorlaştıran ve işlerimizi Allah için yapmamıza engel olan şeylerden biri de şeytanın tuzaklarına düşmemizden ve ondan korunmamamız dan kaynaklanır. Ondandır dolayısıyla bizim bu şeytanın saptırmasından kurtulmamız için ihlaslı olmamız gerekir. Çünkü Allah Subhanehu ve Teala Kuran'ı Kerim'de şeytanın ihlaslı kullara zarar veremeyeceğini ve onu saptıramayacağını bize haber verir.

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَا غَوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ
إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ

“Senin şerefine andolsun ki içlerinden ihlaslı kulların hariç elbette onların hepsini azdıracağım' dedi”⁵

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ
وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ
إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ

“İblis şöyle dedi; Rabbim beni saptırmana karşılık yeryüzünde (sapkınlığı) onlara süsleyecek ve hepsini saptıracağım; senin ihlaslı kulların hariç.”⁶

Değerli bacım; hepimiz bazı zamanlarda işlerimizin yolunda gitmediğinden şikâyet eder, işlerimizin bir türlü yetişmediğini söyler ve şikâyet eder dururuz. Bak İbni Mace'de geçen bir hadiste ne buyrulur:

“Kimin amacı ve niyeti dünya olursa, Allah onun işini dağıtır, kimin amaç ve niyeti Allah'ın rızası ve ahiret olursa Allah onun işini derleyip toplarlar.”

Bacım bu içinde yaşadığımız zaman gösteriş çağı haline gelmiştir öyle bir duruma geldik ki yaptığımız bir pastayı, bir köpüklü kahveyi dahi birilerine gösterme derdindeyiz ve sürekli birilerinden yaptığımız güzel şeylerden dolayı övgü ve takdir beklemekteyiz. Maalesef telefon ve ondaki bazı uygulamalar çıktıktan sonra bu gösterişler artmış hatta ibadet denilebilecek şeylerle bile övünür hale gelmişizdir. Biz bu tarz gösterişler yaptıkça bu bizde bir alışkanlık haline gelmiş ve bunları yapmak her geçen gün ihlasımıza zarar vermiş, riya ve gösteriş duygumuzu arttırmıştır. Neredeyse bizlerin reklamını yapmadığımız hiçbir işimiz yok gibidir. Bir yerde öne çıkmak, övülmek, takdir görmek varsa biz orada olmayı istiyoruz. Bütün bunlar bizim; yaptıklarımızda Allah'ın gözüne girmek değil de insanların gözüne girmek istediğimizi gösterir.

Hâlbuki bugün bizler sahabeler ve tabiun'un okuduğu Kur'an'ı okuyor, namazı kılıyor onların taklit ettiği rasulün hayatını ve sünnetini biliyor olmamıza rağmen niçin kulluğumuzu onlar gibi huşuyla yapamıyoruz hiç düşündünüz mü?

Aslında aradaki en büyük farklardan biri bizim onlar gibi imanımızda ve amellerimizde ihlaslı olmamamızdır. Onlara bir şey emredilince 'ama, fakat' demeden hemen gerekeni yapıyor, infaksa ediyor, cihatsa gidiyor, haramsa terk ediyor, emirse yerine getiriyordu, ancak bizlerin niyeti sadece Allah'ın rızası olmadığı ve onun için dünyalıklarımızdan vazgeçemediğimiz için onların yaptığı gibi yapamıyor ve hakkıyla ihlaslı olamıyoruz.

⁵ (38/Sad 82-83)

⁶ (15/Hicr 39-40)

İhlas'ın Alametlerinden Üç Şey;

1-Riyadan Korkmak ve İhlaktan Emin Olmamak;

İhlas ehli olanlar sürekli riya ve nifaktan korkarlar ve amellerinde de ihlastan emin olmazlar. Riyakâr olan kişiler ise riyadan korkmazlar ve ihlaslarını kaybetmek konusunda endişe etmezler. Hasan-ı Basri şöyle der; "Vallahi riyadan ancak mümin korkar ve münafık da ondan emin olur" Riyakâr olan kişi hiçbir zaman, ameli Allah katında ihlaslı mı değil mi diye düşünmez ancak ihlaslı olan her kişi 'Acaba ibadetlerimi ihlasla yapabildim mi yoksa ibadetlerime riya karıştı mı?' diye korku çeker durur.

2- İhlaslı olan kimselerin insanlar varken ve yokken yaptığı amellerin aynı olması.

Onlar yaptıkları amelleriyle insanların gözlerine girmeyi ve övülmeyi arzulamayıp ancak Allah'ın rızasını isterler. Riyakâr ise; insanların gördüğü yerde abid, takva ehli ve ihlaslı kullarındandır. Ancak insanların olmadığı ve Allah'la baş başa kaldığı yerlerde ise; fasık, günahkâr ve ibadetlerini baştan savma bir iş olarak yapar çünkü o Allah katında değil insanların katında beğenilmeyi arzular.

3- İhlas Ehlinin Yaptığı Amellerde Övülse de Yerilse de Onun İçin Eşit Olması

O yaptığı ibadet ve işlerini sadece Rabbi için yapar ve karşılığının, ahirette ondan alacağını bilir. Riya ehli ise; yaptığı ibadet ve işler karşısında övgü bekler. Eğer insanlar onu övmeyip eleştirirse, amellerinde hevesi kırılır ve yaptığı iyiliği terk eder ve insanları kıymet bilmeyen nankörler olmakla suçlar.

Bacım; eğer bizde insanlara karşı yaptığımız, kocamıza hizmetimizi, itaatimizi, çocuklarımıza yaptıklarımızı, kendi akrabalarımıza ve eşimizin akrabalarına ve mümin kardeşlerimize yaptığımız iyiliklerin sonucunda onlardan övgü ve takdir görmediğimiz vakit, onlara iyilik yapmayı terk ediyor ve onları kadir kıymet bilmez nankörler olarak suçluyorsak; bu bize yaptığımız iyilikleri, Allah için değil de onlardan göreceğimiz övgüler ve beklentiler için yaptığımızı gösterir.

Halbuki bize örnek olan sahabelerden Ebu Bekir radiyallahu anı bırak övgü görmediği için iyiliği bırakmayı, kendisine maddi yardımda bulunduğu kişiyi, kızı Aişe radiyallahu anha iftira attığı halde yardıma devam etmişti. Çünkü o yaptığı iyiliği sadece Allah için yapıyordu.

Bacım; derdi Allah'ı razı etmek olmayıp da insanların yanında makam elde etmek olanlar, övgü kazanmak için yapanlar şunu bilmelidir ki insanların kalbi Allah'ın elindedir onların kalbinde yer edinmek ve sevmek Allah'ın iznine bağlıdır.

Buhari ve Müslim'de geçen bir hadiste şöyle buyrulur;

"Allah Teala bir kulu sevdi mi Cebrail'i çağırır. Ben falancayı seviyorum sen de onu sev der. Cebrail onu sever sonra Cebrail meleklere Allah Teala falanca kulunu seviyor siz de onu sevin der. Onlar da onu sever. Sonra melekler sema ehline Allah falanca kulunu seviyor sizde onu sevin der. Onlar da onu sever. Sonra yeryüzündekilerin kalbine o kimseye karşı bir sevgi uyanır."

Kardeşim şunu bil; bir insanın işlerinde başarılı olması için sadece iyi niyetli olması yetmiyor. Önce halis bir niyet, sonra bilgi, sonra bu bilgiyi eyleme getirecek metot ve bu metodun aktif olabilmesi için gayret ve bu gayretin neticelenmesi içinde sebat gerekir. Eğer biz bir işte Allah'ın razı olduğu bir sonuca ulaşmak istiyorsak bu süreci elde etmemiz ve hayata geçirmemiz gerekir.

Bacım maalesef bizler İslami değerlerin yaşandığı takva ehli, ihlaslı insanlar arasında yetişmedik. Kimi zaman annemiz kimi zaman akrabalarımız ve büyüklerimiz bizlere 'aman kızım bizi insanların gözünde rezil etme aman yavrum dikkat et sonra insanlar bu yaptığını görseler ne der' gibi sözler söyleyerek bizi daha çok toplumun gözünde nasıl olduğumuzu düşünmeye alıştırdılar. Bundan sonra biz hem kendimize hem de çocuklarımıza el âlem ne der insanlar ne söyler yerine Allah bu yaptığımıza ne der bu yaptığımızdan razı olur mu gibi düşünce ve bilinçle nefsimizi ve çocuklarımızı eğitmeliyiz.

Değerli bacım; Gel beraber olalım ve bugüne kadar Allah'ı bırakıp da gözüne girmek için koşuşturduğumuz, razı etmeye ve kendimizi sevdirmeye çalıştığımız kim varsa onları bir kenara bırakalım. Hayatımızı Allah'ı razı etmek için yaşayalım. Sevgimiz, öfkemiz, eşimize itaatimiz ve hizmetimiz, çocuklarımızla ilgilenmemiz, anne-babamıza hizmetimiz, akrabaları ziyaretimiz, dostluklarımız ve düşmanlıklarımız Allah için olsun ki onun katında ihlaslı kullardan olabilelim. Ve yaptıklarımızın ecrini de ahirette alabilelim.

Bacım; Aişe annemiz ihlas konusunda bize ne kadar güzel bir örnektir. O nebiye en sevimli eşi olması ve cennette de onun eşi olacağı müjdelanmesine rağmen ölümü yaklaşıp hastalandığında, övülüp riyaya girmekten korkarak ziyaretçilerini kabul etmek istemiyordu. Rivayet edildiğine göre İbni Abbas ölümüne yakın Aişe annemizi ziyaret etmek için izin istedi Aişe

annemiz ise 'onun beni övmesinden korkuyorum' deyip kabul etmek istemedi, yeğeni Abdullah'ın 'Ey anneciğim İbni Abbas senin salih oğullarındandır. 'O sana selam verip seninle vedalaşmak istiyor' deyince Aişe annemiz 'dilersen izin ver' diyor. Bunun üzerine İbni Abbas, yanına girip selam verdikten sonra oturup şöyle diyor; "Müjdelersun seninle Rasulullah'a kavuşman arasında sadece ölüm vardır, Sen ki Rasulullah'ın en sevdiği hanımısın, Ebva da senin gerdanlığını kaybolup Rasulullah ordusuyla senin gerdanlığını aramakla meşgul olduğu sırada susuz kalınca, Allah senin olayın sebebi ile bu ümmete teyemmüme ruhsat veren ayeti indirdi, seni temize çıkaran ve iffetli olduğunu bildiren ayetini Cebrail ile yedi kat sema'dan indirdi! Deyince Aişe annemiz "Ey İbni Abbas beni bırak, nefsimi temize çıkarma! Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki ben unutulup gitmiş olmayı ya da insanların kendisinden faydalandığı bir ağaç olmayı arzulardım"⁷ dedi.

Bacım bizler Allah'a dua edip her daim imanımızda, amelimizde ve her türlü işlerimizde ihlaslı olmamız konusunda bize yardım etmesini istemeliyiz. Bilmeliyiz ve unutmamalıyız ki bizlerin iman üzere yaşaması ve ihlaslı bir kul olarak ona kavuşması ancak onun yardımıyla. Rabbim bize şu ayetteki sözleri hakkıyla söyleyip gereğiyle amel etmeyi nasip etsin;

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

"De ki; benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm sadece Alemlerin rabbi olan Allah içindir."⁸

Rabbim bizleri işiten işittikleri ile amel eden kullarından eylesin.

Allahumme Âmin...

⁷ (Buhari)

⁸ (6/Enam 162)

35 BAŞLIKTA “İTİKÂF”

Ebu Enes El-Halebî

Salih Bağırhan Tarafından Tercüme Edilmiştir.

Hamd Allah'a, salât ve selam
Rasulullah'ın (sav) üzerine olsun.
Bundan sonra; Bu risale itikâf ile alakalı
birtakım faydaları ve hulasaları
barındırmaktadır. Allah'tan (cc) bizleri
bununla faydalandırmasını ve hayırlar-
la mükâfatlandırmasını istiyoruz.

1. İtikâf sözlükte; “bir şeye devam etme ve bırakmama” İstilahta ise; “ibadet niyeti ile Allah'a yakınlaşmak için mescitte kalma anlamına” gelir. İbadet niyeti ile mescitte kalan ve ikamet eden kimseye “Akif”, “Mu'tekif” denilir. İtikâfın hakikati ve maksadı; kalbin Allah'a bağlanması, kalbin onunla halvet kurması, Allah dışında herkesle bağlantıyı koparıp tek olan Allah (cc) ile meşgul olunmasıdır.

2. İtikâf, kitapla, sünnetle ve icma ile meşrudur. Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا
وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا
إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ
لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

“Biz, Beyt'i (Kâbe'yi) insanlara toplanma mahalli ve güvenli bir yer kıldık. Siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin (orada namaz kılın). İbrahim ve İsmail'e: Tavaf edenler, ibadete kapananlar, rükû ve secde edenler için evimi temiz tutun, diye emretmiştik.”¹

وَلَا تَبَاشِرُوهُمْ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ

“Fakat siz mescitlerde itikâfta bulunan kimseler olduğunuzda, onlara (kadınlarınıza) yaklaşmayın!”²

Mü'minlerin annesi Aişe'den (r.anha) gelen rivayette şöyle buyurmaktadır: “Rasulullah (sav) Ramazan'ın son on gününde vefatına kadar itikafa girdi. Vefatından sonra da hanımları itikâfa devam ettiler.”³

Nebi (as) bir kere (Ramazan ayının son on gününde) yaptığı itikâfı terk etti ve Şevval ayında 10 gün olarak itikâf kazası yaptı.⁴ Âlimler, itikâfın meşruluğuna ve müstahaplığına dair icma etmişlerdir.

3. Mescitlerde itikâf ibadet; iman alâmeti ve mescit imar etmektir ki Allah (cc) mü'min kullarını bu şekilde vasıflamıştır.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنِ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ
فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

“Allah'ın mescitlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe iman eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder. İşte doğru yola ermişlerden olmaları umulanlar bunlardır.”⁵

¹ (2/Bakara 125)

² (2/Bakara 187)

³ (Buhari, 2026; Müslim, 1172)

⁴ (Buhari, 2033; Müslim, 1172)

⁵ (9/Tevbe 18)

İtikâf, Allah'a yakınlıktır. Allah'a yakınlaştıracı nafile ibadetlerin umu-muna dâhildir. İtikâf ibadeti için mah-sus bir sevap sabit olmamıştır. Bu konu ile alakalı gelen hadisler ya zayıftır ya da uydurmadır. İtikâfta asıl olan şeyin vacip değil sünnet olmasıdır. Adak adanmışsa icma ile vaciptir.

4. İtikâf ibadeti belli bir zamana özel değildir. Her zaman da (Ramazan ve diğer aylarda) meşrudur. Ancak Rama-zan'da yapılan itikâf, diğer aylarda yapı-lan itikâftan daha faziletlidir. En faziletli ve (sevap bakımından) en güçlü itikâf, Ramazan ayının son on gününde yapı-lan itikâftır.

5. Ramazan ayının son on gününde yapılan itikâf, terk edilmiş müekked sün-netlerdendir ki Rasulullah'ın, ashabının ve eşlerinin yapageldikleri bir ibadettir.

6. Ulema, itikâf için en az zamanı konusunda ihtilaf etmiştir. Cumhura göre en az zamanı bir saniyedir. Bir saat ya da bir gün ya da bir gece itikâf meşru-dur. Tercih edilen görüşe göre itikâfın geçerli olabilmesi için oruçlu olunması şart koşulmaz. Oruçlu olmadan da itikâf ibadeti sahihtir. Ancak oruçlu olmak daha da faziletlidir.

7. İtikâfın geçerli olması için gerekli şartlar; Müslüman olması, akıllı olması, temyiz yaşında olması, niyet etmesi, cemaatle kılınan bir mescit olması, ancak kadın için hangi mescit olursa olsun eşinden ya da velisinden izin alması, büyük abdestten temizlenmesi. (Cünüp, hayız ve nifas) İtikâf ibadetinin sahih olması için cemaatle kılınan bir mescidin olması şarttır.

8. İtikâf ibadetinin sahih olması için Cuma namazı kılınan bir mescidin olması şart değildir. Ancak faziletli olan mümkün mertebede Cuma namazı kılınan bir mescit olmasıdır. (Cuma namazı kılınmayan mescitlerde) Cuma günü namaz kılmak için çıkılırsa itikâf bozulmaz. Çünkü Cuma namazı için mescitten çıkmak zaruret babındandır.

9. (Mescidi Haram, Mescidi Aksa ve Mescidi Nebevi) bu üç mescit dışında mescitlerde itikâf sahihtir. Çok az âlimin dışında Allah'ın (cc) "Fakat siz mescitlerde itikâfta bulunan kimseler olduğunuzda, onlara (kadınlarınıza) yaklaşmayın!"⁶ aye-tindeki (mescid lafzı) geneli kapsadığı için sahabenin, tabiinin, dört imamların ve diğer imamların görüşü budur.

10. "Üç mescit dışında itikaf yoktur" hadisi Rasulullah'dan (sav) sadır olmuş sahih bir hadis değildir. Ancak Huzeyfe bin Yeman'dan (ra) mevkuf olarak gel-miştir. Sahabelerin büyükleri, bu mevkuf rivayete karşı çıkmışlardır. Bazı âlimler-de -hadisin sahih olduğu takdir edilse bile- bu hadisten maksadın "en iyi itikaf" ya da "Adak itikafı ve ziyaret, üç mesci-din dışında olmaz" diye hamletmişlerdir.

11. Mescidi Haram, Mescidi Nebevi ve Mescidi Aksa'da yapılan itikâf, başka mescitlerde yapılan itikâftan fazileti ve şerefi olduğundan dolayı daha faziletli-dir. Bu mescitlerden en faziletlisi Mesci-di Haram sonra Mescidi Nebevi sonra da Mescidi Aksa'dır. Kim bu üç mescitle-rin birinde itikâf adağı adarsa, bu adağını ve sorumluluğunu yerine getirmesi gere-kir. Bu mescitlerden başkasında adak itikâfı yapması caiz değildir.

⁶ (2/Bakara 187)

Kim mescitlerin en faziletlisi olan Mescidi Haram'da itikâf adağını yapacağını söylese diğer iki mescitlerde (Nebevi-Aksa) itikâf yapması caiz değildir. Şayet fazilet bakımından daha aşağı olan, örnek olarak Mescidi Aksa'da itikâf adarsa hem bu mescitte hem de Mescidi Haram ve Nebevi'de itikâf yapması caizdir. Aynı şekilde bir kimse Mescidi Nebevi'de itikâf adarsa hem bu mescitte hem de Mescidi Haram'da itikâf yapması o kimse için caizdir.

12. Kim namaz kılmayı ve itikâf yapmayı bu üç Mescitten başka mescitlerde adak adarsa namaz ve itikâf belirlediği mescitte yapmasına gerekli kalmaz. Bilakis başka mescitte de namaz ya da itikaf sahihtir.

13. Mescit hükmünde olan yerlerde mescidin girişi, üst katı, bahçesi, çatısı, içinde olan minaresi- itikâfa giren kimse- nin buralarda bulunması caizdir. Çünkü buralar mescitten sayılıp onun hükmünü alır. İtikâflı bir kimsenin mescidin avlusuna çıkması ya da avluda itikâfta olması sahihtir. Eğer bu avlu mescide bitişik olup kuşatıyorsa mescit hükmünü alır. Eğer avlu, mescitten ayrı ise mescit hükmünü almaz. Mescidin içerisinde bir oda varsa ve kapıları açıksa mescit hükmündedir. O odada itikâfa girmek ya da odaya girmek caizdir. Çünkü o oda mescittendir. Ancak her ne kadar kapısı mescidin içerisinde olsa da oda mescidin dışında ise orada itikâf sahih olmaz. İtikâfa giren kimseye itikâf için mescitte hücre, köşe vs. gibi bir yer ayırması caizdir.

14. Kadınlar ve erkekler için itikâf ibadeti sünnettir. Kadınların itikâfı belli bir mekânda erkeklerden uzak bir yerde olması gerekmektedir. İtikâf yaparken (oradaki ya da başka) kadınlardan fitne olunmasından ya da bir sıkıntı meydana

gelinmesinden korkulacaksa mefsedeti ortadan kaldırmak için kadınlar itikaftan men edilir. Mü'minlerin anneleri (Allah onlardan razı olsun) Nebi (as) ile birlikte hayatta olduğunda ve vefatından sonradan itikâf ibadetini yapmışlardır.

15. Kadın, eşinin izni olmadığı zaman (sünnet) itikâf yapması ya da adak itikâfını yerine getirmesi caiz değildir. Çünkü mescitte yapmış olduğu itikâftan dolayı eşinin haklarını kaçırmış olur. İtikâf için erkek eşine izin verirse ve eşinin itikâfı nafîle bir itikâf ise izin müddetince durabilir. Ama eşinin itikâfı nezir/adak ise tamamlaması vaciptir. İzin verdikten sonra eşini (tamamlamadan önce) çıkartması caiz değildir. Kadın herhangi bir mescitte itikâf yapabilir.

16. Bir kadının evinde mescit edinecek itikâfta kalması sahih değildir. Çünkü itikâf, ancak mescitlerde olur. Kadının evinde edindiği yer mescit değildir. Çünkü ev, namaz için bina edilmemiştir. Hakiki mescitler olarak hükmü sabit olmaz. Nebi'nin (as) eşleri Rasûlullah'ın (as) değerli mescidinde itikâf ediyorlardı. Eğer itikâf mescit dışında başka yerlerde daha faziletli olacak olsaydı Nebi (as) eşlerini daha iyi olanına yönlendirir ve onları bu hususta uyarırdı.

17. Kim Ramazan ayının son on gününde itikâf yapmayı isterse cumhura göre 21. gecenin güneşi batmadan önce mescide girer, Ramazan'ın son gününün güneşin batmasıyla çıkar. Eğer Ramazan 30 gün ise Hilal'in gözükmemesi sabit olana kadar yatsı ezanında itikâf bitmiş olur. Seleften bazıları Ramazan'ın son on gününde itikâflı olan kişilerin bayram gecesini mescitte geçirmesini müstehap görmüştür.

18. Kişinin itikâf ibadetinin, başlangıçta sahih olabilmesi için guslû gerektiren (Cima, hayız veya nifas) hususlardan temizlenmiş olması gerekmektedir. Büyük abdestli olan bir kimse-nin mescitte durması mübah değildir. Mescitte (bu hal üzere kalmak) itikâfta olduğu anlamına gelir. İtikâfa giren kimse ihtilam olursa itikâfı bozulmaz. Cenabet bir şekilde mescitte kalması caiz değildir. Gusleder, itikâfını tamamlar. İtikâfta olan kadın hayız olursa mescitte kalması haramdır. Mescitten evine çıkar, itikâfı bozulmaz. Temizlendiğinde mescide döner, itikâfına kaçırdığı yerden devam eder.

19. İhtiyaç olmaksızın mescitten çıkmak, cima etmek, istimna ya da birleşmeden dolayı meninin gelmesi, delilikten ya da sarhoşluktan ve buna benzeyen durumlardan dolayı aklın gitmesi, itikâf niyetini bozmak ve dinden dönmek Allah korusun itikâfı bozar.

20. İnsanın kendi zaruri ihtiyacını giderebilecek durumlarda mescitten çıkması caizdir, itikâfı bozulmaz. Tuvalet ihtiyacı için çıkması, yemeğini getirecek birisi olmadığında dolayı yemeği almak için çıkması, abdest ve cünüplükten dolayı gusletmek için çıkması, ilaç ihtiyacını getirecek birisi olmadığından ilaç almak için çıkması ve bunlara benzeyen durumlar gibi... İhtiyacını giderecek yakın yerleri seçmesi gerekir. Yakın yerler varken uzak yerlere çıkması caiz değildir.

21. (Mescidin içerisinde) İtikâfta iken telefonla yemek sipariş vermek caiz değildir. Çünkü mescitte iken alış ve satış yasak kapsamına girmektedir. Ancak mescitten çıkıp yemeği sipariş etme ve teslim alıp ücretini dışarıda vermek caizdir.

22. İtikâfa giren bir kimse bedeninden bir kısmını dışarıya çıkarmasında - başını ya da ayağını çıkartması gibi-bir beis yoktur ve bundan dolayı da itikâfı ifsat olmaz. Aişe (r.anha) hadisinde geçtiği gibi şöyle buyurmaktadır: "Rasulullah (sav) İtikâfta iken başını bana uzatır ben de saçını tarardım."⁷

23. Kim itikâfta iken hanımıyla ilişkiye girerse itikâfı bozulur. Kendisi üzerine vacip olmayan bir itikâf ise ne kazası, ne de kefareti vardır. Eğer vacip ise sadece kaza yapar. Allah (cc) şöyle buyurmaktadır: **"Fakat siz mescitlerde itikâfta bulunan kimseler olduğunuzda, onlara (kadınlarınıza) yaklaşmayın!"**⁸

24. (İtikâfta iken) Şehvet olmaksızın (bir kimse eşine) dokunması ve temas halinde olması itikâfı bozmaz. Şöyle ki kadının, kocasının bir işini görmesi ya da selam vermesi gibi. Aişe (r.anha) hadisinde geçtiği gibi şöyle buyurmaktadır: "Rasulullah (sav) İtikâfta iken başını bana uzatır, ben de saçını tarardım."⁹

25. Kim eşiyile birlikte tenasül organları birleşmeksizin beraber olur, menide inzal olursa itikâfı ifsat olur. Eğer inzal olmazsa ifsat olmaz. Bir kimse ihtilam olursa ya da düşünmeden dolayı meni inzal olursa itikâfı batıl olmaz. Bu kimsenin gusletmesi ve itikâfını tamamlaması gerekli olur.

26. İtikâfta olan kimsenin itikâf esnasında hasta ziyareti yapması ya da cenazeye katılması ya da davete icabet etmesi ya da ailesinin ihtiyacını görmesi ya da işine gitmesi caiz değildir. Çünkü bunlar itikâfı bozan hususlardır. Mü'minlerin annesi Aişe'den (r.anha) sahih olarak gelen rivayette şöyle buyurmaktadır: "Hasta ziyaretine gitmemek, cenazeye iştirak etmemek, kadına şehvetle

⁷ (Buhari, 2029; Müslim, 297)

⁸ (2/Bakara 187)

⁹ (Buhari, 2029; Müslim, 297)

dokunmamak, onunla cinsî temasta bulunmamak ve zaruri olanların dışında bir ihtiyaç için çıkmamak itikâfta olan kişi için uyulması gerekli bir durumdur.”

27. İtikâfa giren kimsenin birtakım (mescitten çıkması için) şartlara niyet ederek (itikâfa) girmesi ilim ehlinin birçoğuna göre caizdir. Tabi bu şart mübah olan ameller için geçerlidir. İtikafın asıl maksadını bozan cima, piknik ya da ticaret için çıkmaya şart koşarak itikafa girmek (vs) caiz olmaz.

28. İtikâfta günah işlemek; giybet, laf taşıma, yalan söyleme (vs) gibi ameller itikâfı bozmaz. Bu günahları itikâfta ve başka zamanda işlemek haramdır. Fakat itikâfın asıl gayesini bozar, sevabı eksiltir ve sahibini günahkâr kılar.¹⁰

29. Kim başladıktan sonra müstehap olan itikâfını bozarsa o kimsenin kaza etmesi müstehaptır; vacip değildir. Nebi (as) bir kere (Ramazan ayının son on gününde) yaptığı itikâfı terk ettiğinde, Şevval ayında kazasını yaptığı sabit olmuştur.¹¹ Kim de vacip olan itikâf adağını başladıktan sonra bozarsa, bozduğu itikâfı kaza yapması vaciptir.

30. Kim itikâf adarsa ve adağını yerine getirmeden vefat ederse, velisine o kimsenin yerine itikâfı kaza etmesi Sad bin Ubade (ra) hadisinde geçtiği üzere müstehap olur. Sad bin Ubade (ra) Rasulullah’a (sav) “Annem öldü! Ve annemin adağı vardı. Adağını yerine getireyim mi?” diye sordu. Rasulullah (sav): “(‘Evet’) yerine getir” buyurdu.¹²

31. İtikâfta olan kimseye şu ameller müstehaptır: İbadetlerle meşgul olması ve itikaf ibadetine has (Allah’a) yakınlık göstermesi; Namaz gibi, Kur’an tilaveti, Allah’ı zikretme, dua etme, istiğfarda bulunma, Nebi’-ye (as) salatta bulunma ve diğer Allah’a yakınlıklaştıracak amellerde bulunması lazımdır.

Tartışmaktan, fayda vermeyecek sözlerden ve fiillerden ve çok konuşmaktan sakınması, dünya meşguliyetinden uzak kalması ve kalp amellerine önem göstermesi gerekmektedir.

32. İtikâfta olan kimse itikâfa girmeden önceki durum ile itikâf halinde iken durumu bir olmamalıdır. Bilakis itikâfta iken Rabbine yakın olması, kalbini ıslah etmesi, kötü amellerini düzeltmesi, nefsinin hesaba çekmesi, vaktini boşa harcamaması, Rabbe olan alakayı güçlü tutması, orucunu muhafaza etmesi, ihlâs üzere terbiye olması, mübah amelleri azaltması ve dünyaya karşı züht sahibi olması gerekmektedir.

33. İtikâflı olan kimseye saçını taraması, saçını kesmesi, tırnaklarını kısaltması, yıkanması, vücudunu temizlemesi, güzel kokular sürünmesi, en güzel elbise giymesi mescitte yemek yemesi ve içmesi mübahtır.

34. Kadının, bir ihtiyaçtan dolayı itikâfta olan eşini ziyarette bulunması caizdir.

35. İtikâf ibadeti yapan bazı kişilerde ortaya çıkan hatalar şunlardır; gündüzleri çok uyumak, geceleyin seherde ibadetle meşgul olmamak, uykudan kalkarken zorlanmak, fayda verecek kelimeleri konuşmamak, mizah ve güldürücü sohbetleri çoğaltmak, ciddiyeti önemsiz bir şeye karıştırmak, giybet ve harama düşmek, zamanın ve mekânın değerini koruyamamak, çok fazla telefonla meşgul olmak, haberleri inceden inceye takip etmek, iş ve ticaretlerle itikâfta iken meşgul olmak, yemede ve içmede aşırıya gitmek, namaz kılanlara yemek kokusundan dolayı eziyet etmek, mescidin düzene ve temizliğine riayet etmemek.

Allah’tan (cc) kendisinin sevdiği ve razı olduğu amelleri yapmada bizleri başarıya erdirmesini ve salih amellerimizi kabul etmesini istiyoruz.

¹⁰ (Ebu Davud, 2473)

¹¹ (Buhari, 2033; Müslim, 1172)

¹² (Buhari, 2761; Müslim, 1638)

ŞEHİD SEYYİD KUTUB (rh)

Usame Kaptan

Hayatının tamamını İslam adına yaşama gayesiyle geçirerek 'örnek dava adamı' olma vasfını fazlasıyla hak etmiş, İslam'ın güzelliklerini kavramış ve edebi bir üslupla Kur'ân'ın Gölgesinde isimli tefsir kitabını kaleme almıştır.

Babasını küçük yaşta kaybeden Seyyid Kutub (rh), o dönemlerde Kahire'de okuyordu. Annesinin ve Hamide, Emine ve Muhammed isimindeki kardeşlerinin mesuliyeti üzerine kalmıştı. Bu olayın ardından tüm aile Kahire'ye yerleşti. 11 yaşında hafız olmuş ortaokul ve lise eğitimini El-Ezher'de bitirdikten sonra üniversite eğitimine Kahire Üniversitesi'nde başlamıştır. 1933 yılında mezun olduktan sonra aynı üniversitede öğretim görevlisi olarak görev ve başladı. 1946 yılında İslami düşünceye girişini temsil ettiği düşünülen Konum Dersleri makalesi yayınlandı.

1949 yılında yolu Amerika'ya düştü ve oradaki insanların yaşam tarzını ve yaşadıkları yoğun ırkçılığı eleştiren yazılar yazdı ve Amerika'yı tamamıyla reddettiğini söyledi.

İslamiyet için yoğun şekilde çalışmalar yaptığı dönemlerde Mısır komünizm tehlikesi altındaydı. İslam'da Sosyal Adalet, İslam-Kapitalizm Çatışması ve Dünya

Barışı ve İslam isimli eserleriyle komünizm ihtiyacı olmadığını, eşitlik ve adalet ilkelerinin İslam'da en güzel haliyle var olduğunu anlatmaya çalıştı. Kendi literatürümüzde düşündüğümüz manada sosyalizm fikriyatından çok, İslam'ın kendi bünyesinde tam ve mükemmel olduğundan dolayı yeni bir reforma ihtiyacımız olmadığını savundu her daim.

Zamanımıza yakın olması hasebiyle o anda bulunduğu şartları anlamak bizlere daha kolay olmalı. Yönetim, İslam karşıtlığı yaptığını açık bir şekilde söylemiyor ancak şimdi de olduğu gibi ortaya çıkan kanunların ve yöneticilerin İslam'la hiçbir alakaları olmadığından dolayı, uyuyan halkı uyandırma vazifesini Seyyid Kutub (rh) üstleniyor ve olaylar başlıyor. Kur'an'ı Kerim'i defalarca okuyarak ve muhtevasına hâkim olarak manayı anlamak kişiyi otomatik olarak bu davaya sürüklüyor.

Seyyid Kutub (rh) her zaman Kur'an'ın tek anayasa olması gerektiğini ve yeni beşeri kanunlara ihtiyaç olmadığını anlattı. Elbette tahtının sarsılacağını anlayan küfür elebaşları ellerinden geleni yaptılar. Nasıl ki şu anda hak davayı çok iyi anlatan, insanları uykudan uyandıran kişilere zulmediyorlarsa, hapse atıyorlarsa o zaman kat kat fazlasını yaptılar. Eğer bizler şuan da Seyyid Kutub ismini biliyorsak bu onun azmi ve sebatından dolayıdır. Nitekim tarihte nice dava adamları ortaya çıkmıştır. Ancak birçoğu dava yolunda dökülmüştür. Ya zulme boyun eğmiş, ya mürted olmuş, ya taviz vermiş, ya da yapılan işkencelere dayanamayarak davayı bırakmıştır. Bu örnekler çoğaltılabilir.

1954 yılında dönemin Mısır Cumhurbaşkanı sosyalist lider Cemal Abdünnasır'a bir suikast girişiminde bulunulunca ve sebep olarak Müslüman Kardeşler gösterilince, diğer ihvan üyeleri gibi Seyyid Kutub da gözaltına alındı.

Uyuyan halkın uyanmaması için bir dava adamı ya da âlim gözaltına alındığında asla gerçek sebepler söylenmez. O zaman, Seyyid Kutub (rh) yaptığı davet çalışmaları ile gerçekten büyük ses getirmiş ve etrafındaki bilinçli kişilerle beraber herkesi bilinçlendirme yolunda ilerliyorlardı. Devlet buna başta sessiz kaldı lakin büyümeyi ve ileride tahtlarının gerçek İslam ile sarsılma tehlikesini fark ettiklerinde sessizliklerini bozup operasyonlara başladılar. Elbette kendilerine Müslüman diyen insanlar bu operasyon sebeplerinin Allah'ın kitabını hakıyla anlayıp anlatmak olduğunu söyleyemezlerdi. Bu sebeple terörist damgasını vermek için işlenmedik suçları masum kişilerin üzerine atıldılar. Nitekim günümüzde de böyle vakalara bizzat kendimiz şahit olmaktayız. Allah'ın dini yeryüzünde ikame olsun diye çalışan dava adamlarını hapse koyarken asla gerçekleri söylemiyorlar aksine şu örgüte bağlı bu örgüte bağlı vs. diyerek hak davayı ortadan kaldırmaya çalışıyorlar.

Seyyid Kutub (rh) hapisane görevlileri tarafından korkunç işkencelere maruz kaldı ve bu ağır sıkıntılardan sonra vücudunda ciddi hastalıklar oluşmaya başladı. Bunun yanında vücudundaki güç neredeyse tamamen bitmek üzere olduğu zamanlarda hapisane görevlileri onu eğitilmiş köpeklerle kovalamaya başlıyordu. Hastalık ve yorgunluktan adım atamayacak hale geldiğinde köpekler üstüne saldırıp vücudunu parçalıyordu.

Duruşma zamanı yaklaştığında mahkemesini izlemek için Mısır'dan gelen insan hakları temsilcisinin Seyyid Kutub'un (rh) vücudundaki işkence izlerini görmemesi için mahkeme iki hafta sonraya ertelendi ve iki hafta sonra kendisine 15 yıl hapis cezası verildi.

Hastalıklarının ciddi şekilde artması sebebiyle cezasının 10 yılını çekerek 1964 yılında serbest bırakılan Seyyid Kutub, Yoldaki İşaretler kitabı sebebiyle 1965 yılında yeniden tutuklandı. Hapishanede işkencelere devam ediliyordu.

Yapılan işkenceler fayda vermeyince bu sefer psikolojik işkence yapmaya başladılar. Henüz 25 yaşında olan yeğenine gözleri önünde işkence yaparak davasında vazgeçirmeye çalışmaya başladılar. Bu zulmü o kadar artırdılar ki yeğeni gözleri önünde canını verdi. Bununla yetinmeyen zalimler diğer yeğenine işkence yapmaya başladılar. Kız kardeşlerine de sürekli işkence yapıyorlardı.

Hiçbir işkenceye maruz kalmadan davanın ne olduğunu bile anlayamayan bizlere acaba bu şahsiyete yapılan zulümler yapılırsa bizlerin hali ne olur? Davasını sonuna kadar nasıl sürdürdüğünü ve nasıl asla taviz vermediğini anlamak için bizzat Seyyid Kutub'un (rh) kendi sözlerine bakarak anlamaya çalışalım;

• İnanan kimse değerlerini, düşüncelerini, ölçülerini insana dayandırmaz. Bu nedenle insanların kendisini yanlış anlamaları karşısında üzüntüye kapılmaz. Aksine o bütün söz konusu kavramlarını insanların Rabb'i olan Allah'a dayandırır.

• Onlar Amerikancı İslam'ı istiyorlar. Onlar abdesti bozan şeylere fetva veren, ama Müslümanların siyasi, iktisadi ve ictimai durumlarına fetva vermeyen İslam'ı istiyorlar.

• Bizim görevimiz yaşadığımız bu toplumu değiştirebilmek için, ilk önce kendi benliğimizi değiştirmektir.

Acaba bizler kendi benliğimizi İslam dini doğrultusunda ne kadar değiştirebildik?

Cemal Abdünnasır'dan özür dilediği takdirde kendisini serbest bırakacak olmalarına karşın o asla kendi davasından vazgeçmiyordu. 1966 yılında hakkında idam kararı çıktı. Bu kararı Pakistan, İngiltere, Lübnan, Ürdün, Sudan ve Irak gibi ülkeler tepkiyle karşılarsa da Cemal Abdünnasır bu kararından vazgeçmedi ve 29 Ağustos 1966 tarihinde Seyyid Kutub (rh) idam edildi.

İmtihanlarla dolu bir hayatı şu sözleriyle noktaladı:

• “Eğer Allah kanunu ile mahkûm edilmişsem ben Hakk'ın hükmüne razıyım. Eğer batıl kanunlarla mahkûm olmuşsam ondan çok daha üstün bir düşünceye sahip olduğum için batıldan ve münafıklardan merhamet dilemem.

• Allah'a şükürler olsun ki 15 sene cihad ettikten sonra bu mertebeye ulaştım. Ben Allah yolunda yaptığım iş için asla özür dilemem. Namazda Allah'ın birliğine şehadet eden parmağım asla bir tağutun hükmünü onaylayan tek bir harf bile yazmayacaktır.”

Allah (cc) Seyyid Kutub'un (rh) şehadetini kabul etsin. Bizleri de baş koyduğumuz davayı hakkıyla yerine getiren kullarında eylesin. (Âmin)

Son olarak Seyyid Kutub'un sözüyle üzerinde bir müddet düşünülmesi umuyla yazımı bitiriyorum;

Acaba Müslümanlar nasıl zevkle yiyip içiyorlar, nasıl rahat uyuyorlar? Din kardeşleri en aşağılık en rezil insanların ellerinde en kötü işkenceleri görürken, çeşit çeşit zillate layık görülürken?

BÜYÜK YANILGI YEZİD BİN MUAVİYE

Mustafa Yakupoğlu

Muaviye'nin (ra) suçlandığı hususlardan biride, nebevi bir idare biçimi olan hilafet sistemini monarşiye dönüştürmüş olmasıdır. Evet, bir önceki sayımızda da ifade ettiğimiz gibi Muaviye'nin (ra) Müslümanların ilk kralı olduğu doğrudur. Yine kendinden sonra oğlu Yezid'i veliaht olarak seçtiği hatta kendisi hayattayken oğlu için biat topladığı da doğrudur. Ancak tüm bunlar Muaviye'nin (ra) hilafet makamını, siyasal otoritenin tek bir kişide olduğu ve yönetimin kalıt yoluyla aile bireylerine geçtiği bir monarşiye dönüştürdüğünü kabul etmemiz için yeterli değildir. Zira Gazneliler, Selçuklular ve Osmanlılar gibi idarenin babadan oğula tevdi edildiği devletlere baktığımızda, Monarşinin bu gibi devletlerde bir devlet töresi olduğunu ve bu törenin dışına çıkmanın mümkün olmadığını görürüz.

Ancak Muaviye'nin (ra) böyle bir uygulamayı devlet töresi haline getirmesi gibi bir durum söz konusu değildir. Peki gerçek buysa, Muaviye'nin (ra) oğlu Yezid'i kendine veliaht olarak tayin etmesi ve kendisi hayattayken onun için biat toplamasını nasıl anlamalıyız? Bu ay ki yazımızda bu soruyu cevaplamaya çalışacağız. Sa'y ü gayret bizden tevfiğ Allah'tandır.

Ümmetin Birliğini Korumak

Muaviye'nin (ra) yerine oğlu Yezid'i veliaht olarak tayin etmesinin birinci sebebi, ümmet arasında ileride bir ihtilafın çıkmasını engellemek istemesi sebebiyleydi. Çünkü yirmi yıllık ortaya koymuş olduğu istikrarlı yönetimin kendisinden sonra dumura uğramasının endişesini yoğun bir şekilde yaşamaktaydı. Böyle olması durumunda Allah Subhanehu'dan başka kimsenin nerede duracağını ve nasıl sonuçlanacağını bilmediği bir sürecin başlamasından

korkmaktaydı. Bu sebeple de Muaviye (ra) ümmeti başıboş, çobansız bir sürü olarak bırakmak istemedi. İşte bu amaç ve gayeyle kendisinden sonra kendisine vekalet edecek olan birini seçmek istedi ve bu seçimini de oğlu Yezid'den yana kullandı.

Muaviye (ra) bu kararını ilan etmeden önce Irak valisi olan kardeşi Ziyad bin Ebih ile istişare etti. Ziyad bin Ebih, Muaviye'ye (ra) aceleci davranmamasını tavsiye etti. Çünkü öncesinde kimsenin yapmaya kalkışmadığı bu iş bir kesim tarafından hoş karşılanacak olsa da bir diğer kesim tarafından hoş karşılanmayacağını çok iyi biliyordu. Muaviye (ra) kardeşinin bu tavsiyesini alarak o yaşadığı sürece bu niyetini kimseye ilan etmedi. Ancak Ziyad bin Ebih¹ vefat ettikten sonra oğlu Yezid'i kendisine veliaht olarak seçtiğini ilan etti.

Taberî bu konu hakkında derki: "Ziyad ölünce, Muaviye bir genelge yayınladı, burada halka, ölmesi halinde Yezid'i yerine halife olarak seçtiğini bildirdi. Böylece Yezid veliaht oldu. Beş kişi dışında herkes Yezid'e biat etti ve Muaviye bu güvenceyi aldı."²

Kabile asabiyyetinin güçlü olması: Muaviye (ra) valiliği döneminden itibaren bir mücadelenin içine daldı. Her ne kadar Osman'ın (ra) kan davasını gütme noktasındaki içtihadında hatalı olsa da Şam halkının desteğiyle hilafet makamına kadar ulaştı. Çünkü Şamlılar, diğer bölgelere kıyasla Muaviye'ye (ra) fazlasıyla bağlıydılar. Hatta Ümeyyegullarını aşırı derecede seviyorlardı. Bu sevginin bir tezahürü olarak Yezid'in veliahtlığını hiçbir itiraza mahal vermeden kabul ettiler.³

¹ Ziyad bin Ebih, Ebu Sufyan'ın (ra) cahiliyesinde zina yoluyla elde ettiği oğludur. İlk dönemler Ziyad bin Ebih olarak tanınsa da, Ebu Sufyan'ın (ra) oğlu olduğu ortaya çıktıktan sonra Ziyad bin Ebi Sufyan olarak anılmıştır. (Nizamu'l-Hüküm Fi Ş-Serati ve'l-Tarih il-İslamiyyi 1/189)

² (Tarihü'l-Taberî/221)

³ (Mevakifu'l-Muaraza Fil-Hilafet-i Yezid S.131)

Şam beldelerinde Ümeyyeoğulları-na karşı duyulan ve asabiyet derecesine varan örneklerden birisi de şu olaydır. Mervan bin Hakem, Şamlılar sayesinde Abdullah bin Zubeyr'in (ra) valilerine karşı zaferler kazandı. Daha sonrasında oğlu Abdulmelik bin Mervan'da bu yolu izledi ve oda Şam halkının desteğiyle Abdullah bin Zubeyr'i (ra) yendi ve onu H.3 senesinde şehit etti. Oysa o dönemde, Abdullah bin Zubeyr' den (ra) faziletçe, makam ve mevkice daha üstün bir kimse bulunmuyordu. Asabiyet öyle bir safhaya ulaşmış olacak ki, tüm bu faziletlere şamil olan bir kimse olmasına rağmen, Abdullah bin Zubeyr'i (ra) değil de onun çocuğu yaşındaki Abdulmelik bin Mervan'ı destekliyorlardı. Tüm bu yaşananlar mütalaa edildiğinde, Şamlıların Ümeyyeoğullarına karşı asabiyete ulaşan bir bağlılığa sahip olduğu açık bir şekilde görülmektedir.

Şam halkının asabiyeti, öz benliklerine olan düşkünlükleri, Ümeyyeoğullarının kendi içinde dahi yoktu. Çünkü ümeyyeoğulları ailesi, esasen Muaviye'nin (ra) hilafet makamına gelmesindeki olaylar üzerinde öyle pekte etkisi olan bir aile değildi. İşte Şam halkında var olan bu asabiyet, Muaviye'nin (ra) oğlu Yezid'i veliaht olarak seçmesinde çok önemli bir etkendi. Zira Muaviye (ra) başka birinin halife olması durumunda Şam halkının bu durumu kabullenmemesinden endişe ediyordu. İbni Haldun da Mukaddime adlı eserinde, Muaviye'nin (ra) oğlu Yezid'i veliaht olarak seçmesini izah ederken, o gün maslahatın bunu gerektirdiğini savunmakta ve söylemektedir:

"Muaviye'nin, hilafet makamına oğlu Yezid'i getirmeyi tercih etmesi, ondan başkasına yönelmemesi maslahat gereği idi. Çünkü halkın etrafında toplanması buna bağlıydı. Zira o dönem Ümeyyeoğulları ile ehl-i hal ve'l

akd denen seçicilerin de bu konuda aynı düşünceye sahip olmaları zaten bunu gerektirmekteydi. Zaten, Ümeyyeoğulları kendileri dışında bir başkasının bu göreve getirilmesine rıza göstermezdi. Aksi halde aralarında ihtilaf çıkabilir ve birlik, düzen bozulabilirdi. Kaldı ki kendileri Kureyş gibi büyük bir kabileden gelmekteydi. Hepsi de halkın ve din erbabının üzerinde ittifak ettikleri, toplum arasındaki üstünlükleri olan bir kabile asabiyetine sahip kimselerdi. İşte bu nedenle Muaviye, oğlunu bu makama layık gördü, onu başkalarına tercih etti. Böylece fazıl olanı bıraktı, mefzul olanı tercih etmiş oldu yani bu işe en ehil olanı değil, ehil olanı seçti. Bunun da yegâne sebebi, Şâri açısından da büyük öneme haiz olan birliği ve beraberliği sağlamaktı. Kaldı ki Muaviye, ondan başkasının bu işe ehil olmaya-çağını sanıyordu. Zaten onun adil oluşu ve sahabilîği de ehil olmayan birini hilafet makamına tavsiye etmesine engeldi. Kaldı ki olay sırasında sahabenin büyüklerinin hazır bulunmaları ve buna ses çıkarmamaları da bu tercih noktasında kimse- nin itirazının olmadığına delilidir. Diğer taraftan orada bulunan sahabelerin ileri gelenleri ve meseleyi bilen gerçekten adil kişiler hak adına suskunluk gösterecek, ses çıkarmayacak türden kişiler değillerdi. Muaviye de zaten, uyarılınca kabul etmeyecek biri değildi. Kısaca hepsi haksızlık karşısında susacak kimselerden olmaktan oldukça uzak kişilerdi."⁴

Yine devam ederek diyor ki: "Muaviye'nin bu görevi oğlu Yezid'e vermesi, onu ataması, ümmetin birliğinin bozulması endişesiyleydi. Çünkü Ümeyyeoğulları, görevin başka birine verilmesine asla rıza göstermezdi. Şayet böyle bir şey yapmış olsalardı, akabinde anlaşmazlık ve birliğin yok olması söz konusu olurdu. İşte bütün bu sebepler, Muaviye'yi kendi ailesinden olan birini bu işe aday göstermeye götürdü. Bu sebeple de oğlu Yezid'i ümmetin birliğinin bozulmaması için aday gösterdi."⁵

⁴ (İbn Haldun, Mukaddime, 1/262-263)

⁵ (İbn Haldun, Mukaddime, 1/257- 258)

İbni Haldun'un da ifade ettiği üzere, o dönemin konjonktürünün Muaviye'yi (ra) böyle bir tercih yapmaya sevk etmiş olması yüksek bir ihtimaldir. Zira Ümeyyeloğullarının var olan güçlü lobisi ve Muaviye'nin (ra), Şam beldesindeki 40 yıllık istikrarlı yönetimi neticesinde oluşan Şam halkının asabiyeti, inkâr edilemez bir hakikattir. Tüm bu şartlara rağmen, Muaviye (ra) kendi ailesinden olmayan bir kimseyi veliaht atasaydı ne olurdu, acaba hiç kimse çıkıp itirazda bulunur muydu? Allahu alem. Ancak şu bir hakikattir ki, Muaviye'yi (ra) böylesi bir tercihe sevk eden bu sebep yabana atılır cinsten değildir.

Muaviye'nin (ra) oğluna karşı tutumu: Muaviye (ra) oğlu Yezid'i seviyordu ve onun hakkında olumlu kanaate sahipti. İbni Kesir der ki: "Muaviye, Hasan ile barış sağlayınca, bu anlaşma şartları arasında, eğer kendisi Hasan'dan önce vefat edecek olursa, görevi onun ölümünden sonra Hasan üstlenecekti. Ancak Hasan daha önce vefat edince, Muaviye, kendinden sonra ehil olarak oğlu Yezid'i gördü. Bu da bir babanın çocuğuna karşı sahip olduğu sevgiyi gösterir. Yezid'de dünyevi yönden üstünlükler görülünce babası onun üzerinde durmaya başladı. Özellikle kral çocukları böyledirler, çünkü harp sanatını, nasıl idare edeceklerini, nasıl iş görmeleri gerektiğini öğrenmişlerdir. Ayrıca Muaviye, Sahabe çocuklarından hiçbirinin bu işi üstlenemeyeceğini düşünüyordu."⁶

Peki karşı çıkan kimse olmamış mı? Heysemî der ki: "Muaviye, bu biate karşı çıkan, Allah için kendisine hatırlatmada bulunan, bu işin sonunu çok iyi düşünmesi gerektiğini söyleyen ve Ensar'dan Amr bin Hazm'a teşekkürde bulunur ve ona der ki: "Doğrusu sen öğüt veren bir kimsesin." Sonra çok açık ve net olarak, lafı eğip bükmeden devam ederek der ki: "Bak arkadaş, geride kalanlar benim oğlumla sizin oğullarınızdır. Benim oğlum sizin oğullarınızdır bu göreve daha ehil ve daha layıktır."⁷

Peki Yezid'in, Muaviye'yi (ra) bu kadar etkisine alan bir yanı gerçekten var mıydı, yoksa evlat sevgisi Muaviye'nin gözüne bir perdemi çekmişti? Zehebi derki: "Yezid, güçlü ve cesur biriydi. Verdiği kararların arkasında dururdu. Zekiydi, çok güzel konuşan ve ikna gücü kuvvetli olan biriydi."⁸

İbni Kesir de Yezid hakkında şu vasıfları aktarır ve der ki: "Yezid cömert olan, övgüye değer hasletleri olan biriydi. Şairdi, cesurdu. İdari konularda isabetli kararlar veren bir reye sahipti."⁹

Belki de Muaviye'nin (ra) aldanmasının ve bu meselede hatalı bir içtihat yapmasının sebebi buydu. Oğlu Yezid'in idari ve askeri alandaki kabiliyeti, kuvvetli fesahati ve cesur bir kişiliğe sahip olması, onu babasının gözünde en kuvvetli aday haline getirmişti. Zira Yezid, İstanbul'u ilk kuşatan İslam ordusunun komutanlığını yapmış ve hayatının büyük bir kısmını, özellikle son dönemini siyasi bir deha olan babasıyla birlikte geçirmişti. İşte tüm özellik ve nitelikler Muaviye'nin (ra) zihninde cem olduğunda, Yezid'i veliaht seçme fikri kamçılanıyordu.

Kuşkusuz gerek Sahabeler olsun gerekse onların çocukları olsun, hepsi Yezid'den daha üstün ve bu göreve daha layık olan kimselerdiler. Ancak bütün bu gerçeklerle beraber, Muaviye (ra), ümmetin başına geçebilecek kişi olarak oğlu Yezid'den başkasını uygun görmüyordu. Muaviye'nin (ra) oğlunun ileride yapacağı cürümleri ön görmesi mümkün de değildi. Belki de Yezid'e dair aktarılan nakilleri şu an sizde şaşkınlık içinde okumuşsunuzdur. Hal böyleyken, Muaviye'den (ra) olacakları öngörmesini beklemek ya da oğlunun yapmış olduğu cürümlerden onu sorumlu tutmak hiç de doğru bir yaklaşım değil.

⁶ (Merviyat Hilafeti Muaviye, S.459-460)

⁷ (Mecmau'l-Fevaid, 7/248-249)

⁸ (Siyaru Alami'n-Nubule,4/37)

⁹ (İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 11/646)

Kaldı ki, Muaviye (ra) oğlunu bu makama hazırlamak noktasında gayretini de esirgememişti. İbni Ebî'd-Dünya derki: "Muaviye, oğlu Yezid'e kendisindeki adalete olan düşkünlüğünü ve Raşit halifeleri kendisine örnek almasını öğretmişti. Kimi zaman, idareye geçtiğinde nasıl bir davranış içerisinde olacağını da ona soruyordu. Yezid'de babası Muaviye'ye," Babacığım! Allah adına yemin ederim ki, ben onlara Ömer bin Hattab'ın muamelesi gibi bir muamelede bulunacağım" diye bu ve benzeri cevaplar veriyordu.¹⁰

Bir diğer önemli husus, Muaviye (ra), oğlu Yezid'i mevcut vakanın ihtiyaç duyduğu kişi olarak görüyordu. Zira halife seçiminde tercihi belirleyecek en mühim etkenlerden biri de, mevcut durumun ihtiyaç duyduğu vasıflardır. Örneğin, biri cesur diğeri ilim sahibi olan iki halife adayı var diyelim. Hangisi tercihe şayan? İşte bunu belirleyecek olan mevcut vakadır. Eğer cihadın var olduğu bir vaka söz konusuysa, cesur olan seçilir. Eğer bid'atlerin intişar olduğu bir vaka söz konusuysa ilim sahibi olan seçilir.

İbni Teymiye der ki: "Eğer bu türden bir görev için iki adam varsa, birisi daha çok emin ve güvenilir, diğeri daha güçlü ise, özelliklerine bakılmaksızın söz konusu görev için kim daha faydalı ve kim daha az zararı olacaksa göreve o getirilir. Örneğin, savaş emirliğine, genel kurmaylık makamına güçlü, kuvvetli ve gözünü budaktan sakınmayan kimse atanır, hatta bu kimse bu özellikleri sebebiyle çizgiyi aşacak olsa, birilerine haksızlık etse bile, emin, güvenilir lakin zayıf olan kimseye tercih edilir. Çünkü her görev için atanacak kimse, mutlaka o göreve uygun özelliklere sahip olmalıdır ve böyle olması vacip ve gerekli olandır."¹¹

Nitekim İmam Ahmed'e, "Savaşta emirlik yani başkomutanlık görevini üstlenecek iki adamdan söz edilir, bu iki kişiden biri güçlü ve facir olan, kötülükte işleyen biridir. İkinci adaysa zayıftır, fakat oldukça güvenilir, salih bir kimsedir. Bu durumda iki adaydan hangisi askerin başına geçirilmelidir?" diye sorulur.

Ahmed bin Hanbel cevap verir ve der ki: "Facir, kötü fakat güçlü olan aday, taşıdığı güç ve yapacakları bakımından Müslümanlara yarar sağlayacaktır. Kötülüğünün zararıysa, sadece kendisinedir Müslümanlara değil. Oysa salih fakat zayıf olan adayın salih olmasının yararı kendisinedir. Zayıf ve iradesiz olmasının zararıysa Müslümanlardır. Bu nedenle, gücü, kuvveti ve iradesi güçlü olan aday bu göreve getirilir ve onun komutasında savaşa gidilir."¹²

Bu nakillerden de anlaşılacağı üzere, Müslümanların başlarına idareci atanmasının en önemli amacı, onları himaye etmesi ve tehlikelere karşı korumasıdır. Düşmanlarına fırsat vermemesi, zalimin, ezenin yakasına yapışması ve mazlunun, ezileninde elinden tutmasıdır. Kim bu ve benzeri özelliklere sahipse, bu takdirde bu göreve gelmeye yetkilidir. Hatta bir başkası ilim ve bilgice üstün olsa, daha çok ibadet eden takva sahibi biride olsa, yine de diğeri göreve getirilir. Çünkü kişi, görevi üstlenecek niteliklere sahip değilse, onun ilim sahibi olması, çok ibadet ediyor olması, son derece takva ile yaşayan biri olması söz konusu kişinin kendinden başkasına bir yarar sağlamaz.

Hulasa, Muaviye (ra), bu görevi güzel bir şekilde üstlenecek kişilerin var olduğunu biliyor olmasına rağmen, kendisince oğlu Yezid'in bu görevi onlardan daha iyi üstleneceğini düşünüyordu. Çünkü, oğlu Yezid'in birtakım hatalarını göz önünde bulundurmakla birlikte, onun ümmetin birliğini muhafaza edecek olan

¹⁰ (El-Eşref, S.127. Ancak bu rivayet zayıf olan bir rivayettir.)

¹¹ (Es- Siyasetu's-Şer'iyye, S.22)

¹² (Es- Siyasetu's-Şer'iyye, S.22)

vasıflara haiz olduğunu düşünüyordu. Emevî hanedanlığının güçlü lobisi, Şam halkının Ümeyyeoğullarına karşı var olan sıkı asabiyeti ve Yezid'in şahsında toplanan birtakım idari ve askeri vasıflar, bu düşünce-
nin temelinde yatan sebeplerdi. Tüm bu şartlar göz önünde bulundurulduğunda da görülmektedir ki, Muaviye (ra) oğlu Yezid'i veliaht olarak tercih etmesi, ne bir babanın oğluna olan düşkünlüğünün var etmiş olduğu basiretsizlikti ne de bilinçli olarak gerçekleşen bir monarşi temayülüydü. Bu karar, Mü'minlerin Emiri Muaviye bin Ebu Sufyan'ın (ra) mevcut şartları göz önünde bulundurarak yapmış olduğu bir içtihatı.

Oysa Muaviye (ra) gibi lidere düşen görev, kendi dönemindeki değerli şahsiyetleri toplamak ve onlar tarafından, kendisinin ölümünden sonra şûra yoluyla uygun bir kimseyi halife olarak seçmelerini istemek olmalıydı. Oğlunu bu mevkkiye aday olarak göstermekten imtina etmeliydi. Çünkü Yezid'i kendine veliaht olarak tayin etmiş olması, ümmetin birliğini korumak için yeterli değildi. Nitekim de yapmış olduğu bu tercih ümmet namına düşmüş olduğu korkuların hiçbirine engel olmadı, hatta sebebi oldu. Her halükârda Muaviye (ra) bu meselede bir içtihatla bulundu, fakat oğlu Yezid'i veliaht olarak tayin etmekte isabet edemedi. Muaviye (ra), Arapların dört¹³ dâhisinden biri olmasına, derin tecrübesine ve üstün siyasetine rağmen böyle bir hatanın altına imza attı. Oysa o, oğlu Yezid yerine kendisinden sonra halife olabilecek ve Müslümanların birliğini sağlayabilecek çok daha iyi birini Kureyşliler arasından seçebilirdi. Ancak Muaviye'nin (ra) ümmetin birliğini sağlama endişesiyle, mevcut konjonktürün var etmiş olduğu mevcut şartlar, onu müspet bir davranış içine girmekten alıkoymdu.

Dualarımızın sonu alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun...

¹³ (Amr bin As (ra), Muaviye (ra), Muğire bin Şube (ra) ve Muaviye'nin (ra) kardeşi Ziyad bin Ebih (Ziyad bin Ebu Sufyan) (Ali Muhammed Sallabi, Emevîler dönemi, C.1/S.695)

HASED ETMEYİN!

Erhan Yıldız

erhanyildiz@takvadergisi.org

Bir gün adamın biri, Sufyan bin Uyeyne 'nin yanında Müslümanların gıybetini yapıyor ve onları eleştiriyordu! Bunu gören Sufyan bin Uyeyne adamın yanına gelerek ona şöyle dedi: “Acaba sen doğuda hiç kâfirlerle cihad ettin mi?” Adam: “Hayır”,dedi. Sufyan bin Uyeyne : “Peki, ya batıda hiç kâfirlerle cihad ettin mi? diye sordu. Adam yine: “Hayır” dedi. Bu sefer Sufyan bin Uyeyne : “Peki, güneyde kâfirlerle hiç cihad ettin mi?” dedi. Adam: ”Hayır” dedi. Bu sefer yine Sufyan bin Uyeyne: “Peki, kuzeyde kâfirlerle hiç cihad ettin mi?” dedi. Adam: “Hayır” dedi. Bu cevabı alan Sufyan bin Uyeyne 'de o adama şöyle dedi: “Allah'ın düşmanları olan kâfirler senin elinden bu kadar emin olmuştur! Sus da biraz da Müslümanlar senin şu dilinden emin olsunlar!”

عن أبي هريرة -رضي الله عنه- قال: قال رسول الله -صلى الله عليه وسلم-: «لا تَحَاسَدُوا، ولا تَنَاجَشُوا ولا تَبَاغَضُوا، ولا تَدَابَرُوا، ولا يَبِغْ بَعْضُكُمْ على بَعْضٍ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لا يَظْلِمُهُ ولا يَخْذُلُهُ ولا يَكْذِبُهُ ولا يَحْقِرُهُ، التقوى ههنا -ويشير إلى صدره ثلاث مرات- بِحَسْبِ امرئٍ من الشَّرِّ أن يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ، كُلُّ الْمُسْلِمِ على الْمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِزُّهُ.»

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Birbirinize haset etmeyiniz, neceş yapmayınız, (satın almak niyetinde olmadan, malın fiyatını artırmak) birbirinize buğz etmeyiniz, arka dönmeyiniz, bir kısmınız bir kısmınızın satışı üzerine satış yapmasın. Allah'ın kulları kardeşler olun! Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir, ona zulmetmez, onu alçaltmaz, ona yalan söylemez, onu hor görmez, takva işte şuradadır -Üç kere söyledi ve göğsüne işaret etti-. Kişiye şer olarak Müslüman kardeşini hor görmesi yeter. Her Müslümanın her Müslümana kanı, malı ve ırzı haramdır."¹

Hamd bizleri hidayet nimetiyle nimetlendirip gerçek kardeşler kılan, âlemlerin Rabbi Allah'a (cc), salat ve selam ise her şeyde olduğu gibi kardeşlikte de örnek olan biricik önderimiz Allah'ın peygamberi Muhammed'e (sav) olsun.

İslam dini kullara sadece namaz, abdest, zekât vb. ibadetleri emreden değil, kulun her anını düzenleyen, her anına karışan bir dindir. Allah (cc) bizlere öyle bir din göndermiştir ki en üstte devlet yönetiminden tutun, en altta nasıl tuvalette gireceğimize, nasıl yatacağımıza, nasıl ayakkabı gireceğimize kadar müdahale eder. İslam aynı zamanda Müslümanlara cem olmayı, hep birlikte Allah'ın ipine sınıksız sarılmayı emreder ve bu emrin yerine getirilmesinde oluşacak durumları da düzünler. Kötü durumların Müslümanlar arasında oluşmaması içinde hadisi-mizde geçtiği üzere uyarılarda bulunur. Çünkü İslam ruhbanlığı yasaklamıştır. İnsanlardan uzaklaşılması, kenara çekilmesi yerine insanların içinde kalıp mücadele edilmesini ve sabredilmesini istemiştir. Allah Rasulü'nün de hadisinde bildirdiği gibi yalnızlıktan, çekilmekten, uzak durmaktan, sakındırmıştır.

عن عبد الله بن عمر -رضي الله عنهما- عن النبي -صلى الله عليه وسلم- قال: «المؤمن الذي يخالط الناس ويصبر على أذاهم خير من الذي لا يخالط الناس ولا يصبر على أذاهم.»

Abdullah b. Ömer'den (ra) rivayet edildiğine göre, Nebî (sav) şöyle buyurmuştur. "İnsanların arasına karışarak onların eziyetlerine katlanan kimse halk arasına karışmayıp eziyete katlanmayan kimseden daha hayırlıdır."²

¹ (Müslim)

² (Tirmizi, İbn Mace)

Bakın Rasulullah (sav) hadisinde insanların eziyetinden bahsediyor. İnsanlar bir arada olduğunda mutlaka birilerine eziyet verecek durumlar ortaya çıkacaktır. Bu eziyetler ilk akla geldiği gibi sadece tağutlardan, kâfirlerden ve müşriklerden olmaz, bu eziyet Müslümanlardan da olur. Ele aldığımız, anlamaya çalışacağımız hadiste de bu eziyetlerin önüne geçmek ve İslam kardeşliğinin oluşması için Rasulullah'ın (sav) çok önemli uyarıları bulunmaktadır.

Aslında, cevamiul-kelim olan Rasulullah'ın (sav) 4-5 satıra sığacak kadar kısa bir şekilde aktardığı bu hadisin içerisindeki maddeleri sayfalarca yazmak ve saatlerce ders yapmak gerekir. Ama bu ayki yazımızda biraz önce bahsettiğimiz bu eziyetlerin ve Müslümanlar arasındaki sorunların başlıca sebeplerinden biri olan hased konusu ele almaya anlamaya çalışacağız.

Hased çok önemli bir meseledir. Ahlakı bir problem ve kalp hastalığıdır. İslam hasedi haram kılmış ve onun hakkında çokça uyarılarda bulunmuştur. İnsanların, toplulukların ya da cemaatlerin sorunlarının başında hased gelmektedir.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ:

“إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ.”

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: “**Hasetten sakının. Çünkü ateşin odunu yakıp tükettiği gibi haset de iyi amelleri yakar, bitirir.**”³

“Türkçe'de “çekememezlik” anlamına gelen, hem masdar hem de isim olarak kullanılan hased kelimesi, başkasının sahip olduğu maddî veya mânevî imkânların kendisine intikal etmesi veya kıskanılan kişinin bu imkânlardan mahrum kalması yönündeki istek ve niyeti ifade eder. Râgıb el-İsfahânî, bu istek ve niyetin gerçekleşmesi için gösterilen filî gayreti de hasedin tanımına katar (el-Müfredât, “Hsd” md.; ez-Zerî'a, s. 348); ancak başta ilk ahlâk âlimlerinden Hâris el-Muhâsibî ve Gazzâlî olmak üzere İslâm ahlâkçılarının çoğu hasedi bir duygu ve temenni olarak kabul etmiş, filî teşebbüsleri hasedin sonucu saymıştır.”⁴

Günümüzde her yeni günde yeni fitnelerin yeni dedikoduların çıktığını düşündüğümüzde bunun ne kadar önemli olduğunu bir kez daha anlarız. Çünkü öyle meselelerle karşılaşılıyor ki insan, bunun altında gizli bir hased duygusunun olduğunu düşünmeden edemiyor. Gizli dedim çünkü herkesde hased olabilir ama mümin kimse bunu durdurur ve kanalize eder. Ve aslında hased eden hasedci de hased ettiğini düşünmez, düşünemez, düşünmek istemez, kendisine de yakıştırmaz. O, bu hased duygusunu başka kılıflarla örtmeye ve kapatmaya çalışır. Hased ettiği kimsede küçük bir hata varsa bile, hakkı söylüyorum kılıfıyla, büyütür, tabiri caizse pireyi deve yapar ve yaygarayı koparır. Başkalarının daha büyük hatalarında, günahlarında ise görmezden gelir ve hakkı söylemeyi unutup verir.

Bugün Allah'ın dini için bir şeyler yapıp fayda sağlama derdinde ve uğraşında olan Müslümanlara yapılanda budur. Nedense onların işleri, doğruları ve hak olarak söyledikleri kabul edilmez, yaptıkları beğenilmez, sürekli onların yıpranacağı şeyler ortaya çıkarılır. Ama diğer taraftan

³ (Ebû Dâvûd, Edeb, 44; İbn Mâce, Zühed, 22)

⁴ (<https://islamansiklopedisi.org.tr/haset>)

bu saydıklarımı yapanlar yani kabul etmeyen destek vermeyen hatta onları engelleyenlere baktığınızda hiçbir iş yapmazlar, yapamazlar. Çünkü onların işleri zaten budur. Müslümanlar hakkında konuşmak küçük meseleleri büyütmek ve işleri asıl muhataplarıyla çözmek yerine sağda solda konuşarak Müslümanların aklılarını karıştırmak onların işidir. İşte tam burada seleften şu kıssayı hatırlatmak ne güzel olur.

"Bir gün adamın biri, Sufyan bin Uyeyne'nin yanında Müslümanların gıybetini yapıyor ve onları eleştiriyordu! Bunu gören Sufyan bin Uyeyne adamın yanına gelerek ona şöyle dedi: "Acaba sen doğuda hiç kâfirlerle cihad ettin mi?" Adam: "Hayır", dedi. Sufyan bin Uyeyne: "Peki, ya batıda hiç kâfirlerle cihad ettin mi?" diye sordu. Adam yine: "Hayır" dedi. Bu sefer Sufyan bin Uyeyne: "Peki, güneyde kâfirlerle hiç cihad ettin mi?" dedi. Adam: "Hayır" dedi. Bu sefer yine Sufyan bin Uyeyne: "Peki, kuzeyde kâfirlerle hiç cihad ettin mi?" dedi. Adam: "Hayır" dedi. Bu cevabı alan Sufyan bin Uyeyne'de o adama şöyle dedi: "Allah'ın düşmanları olan kâfirler senin elinden bu kadar emin olmuştur! Sus da biraz da Müslümanlar senin şu dilinden emin olsunlar!"⁵

Hased Müslümanın ahlakı olamaz. Hasedle iman aynı kalpte bulunmaz. Çünkü hasedci aslında kabul etmese de, diliyle söylemese de, hal diliyle Allah'a (cc) (haşa!) "sen işini bilmiyorsun" der. Allah'ın (cc) verdiği razı olmaz. Allah'ın (cc) nimet verdiği kimsenin onu hak etmediğini düşünür. Bu ise çok tehlikelidir. Hased, müşriklerin, kâfirlerin ahlakıdır. Allah (cc) Kuran'da Yahudilerin, Müslümanları küfre döndürmek istediklerini ve bunun da sebebinin hased olduğunu bildirir.

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّوكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا
حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْتَفُوا
وَأَصْغَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

"Ehl-i kitaptan çoğu, hakikat kendilerine apaçık belli olduktan sonra, sırf içlerindeki hasedden ötürü, sizi imanınızdan vazgeçirip küfre döndürmek istediler. Yine de siz, Allah onlar hakkındaki emrini getirinceye kadar affedip bağışlayın. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir."⁶

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا

"Yoksa onlar, Allah'ın lütfundan verdiği şeyler için insanlara hased mi ediyorlar? Oysa İbrahim soyuna Kitab'ı ve hikmeti verdik ve onlara büyük bir hükümrancılık bahsettik."⁷

Haset fert ve cemiyetleri kemiren büyük bir felakettir. Yeryüzünde akan ilk insan kanının sebebi hasettir. Şeytanı ebedi lanete uğratan hasettir. İylilikleri bitiren hasettir. Kısaca bütün kötülüklerin temelinde haset vardır. Öyleyse Müslümanlar hased etmeyin, kalplerinizi kontrol edin, Allah'tan hakkıyla korkun.

Genel olarak hadislerle bakıldığında "hased" kelimesi hem yukarıdaki anlamda hem de "gipta, imrenme, hayırdan rekabet" anlamında kullanılmıştır. Örneğin, hased edilmesi caiz olan kimseler hadisinde olduğu gibi.

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَقُولُ:

“لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكْتِهِ فِي الْحَقِّ، وَرَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ حِكْمَةً فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا.”

İbn Mes'ûd'un (ra) işittiğine göre, Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: "Ancak iki kişiye gipta edilir: Allah'ın kendisine verdiği malı hak yolunda harcayan kimse ile Allah'ın kendisine verdiği (ilim ve) hikmete göre karar veren ve onu başkalarına öğreten kimse."⁸

⁵ (Beyhaki Şuabu'l-İman)

⁶ (2/Bakara 109)

⁷ (4/Nisa 54)

⁸ (Buhari, Müslim)

Başkasının bir nimete kavuşmasını çekemeyip ondan mahrum kalmasını temenni etmeye hased, böyle bir kötü niyet taşımadan o nimetin benzerine kendisinin de nâil olmasını arzulamasına gıpta, bu arzuyu gerçekleştirme yönünde çaba göstermeye ve olumlu bir rekabet içine girmeye "münâfese" denilmiştir. Müslümanlar hased değil münasefe eder.

Hasedden kurtulmanın yollarını ise kısaca şöylece sıralayabiliriz:

1- Bu konuda Allah'a çokça dua ederek kişi bu hasletten kurtulmaya çalışmalıdır. Bu hususta Rabbimize boyun eğerek yalvarmak gerek. Peygamber efendimiz (sav) şöyle dua ederdi: **"Ey Allah'ım! Beni doğru yola ilet, gönlümdeki hastalıkları gider."**

Hadisin anlamı şöyledir: "Ey rabbim! Beni sıratı müstakime ilet. Kalbimde var olan kin, nefret, hile gibi hastalıkları def et."

2-Kur'anı çok okumak ve ayetler üzerine çokça tefekkür etmek gerekir. Özellikle hasedden bahseden ayetleri okumak ve tefekkür etmek gerek.

3-Kişinin, Peygamber efendimizin (sav) hayatını çokça okuması. Böylelikle O'nun (sav) hayatında kesinlikle kin ve hasedin olmadığını, hep iyilikte bulunduğunu hatta düşmanlarına bile iyilikte bulunarak faydalı olduğunu görür.

4- Sahabelerin hayatları ve onların eserleri okunabilir.

5-Şayet nefsin; sana bu tür şeyler fısıldarsa hemen Allah'a sığın. Fısıltı ve vesveselerden kurtulmak ve unutmak için hemen hayırlı bir amele yönel. İmam Şafi'nin dediği gibi "Hayırla meşgul ol ki batıl seni işgal etmesin".

6-Şayet şeytan senin kalbine haset ve kin gibi şeyler atarsa sakın ola bunları amelilerine yansıtarak ortaya çıkarma. Diline ve amellerine bunların yansımaları olmasın. Çünkü her bir insanın hasetten nasibi vardır.

Şeyhul İslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Hiçbir beden hasedsiz olmaz. Ancak kerem sahibi kimse bunu gizler, nankör kimse ise bunu açığa çıkarır. Bunlar kalp hastalıklarıdır. Bir kimse nefsinin vesveselerinden, aklından geçirdiklerinden sorumlu değildir. Çünkü bunlar insanın elinde olan şeyler değildir. Kişi dili ile söylediğinden, amelleri ile yaptığından sorumludur. Allah Rasulü (sav) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz Allah Teâlâ ümmetimin hatalarını, unutmalarını ve ikrah altında yapmış olduklarını affetmiştir."⁹

7-Şayet bir kişiye haset ettiğini hissedersen, hemen kalk ve o kişiye bir hediye satın al. Hemen o kişi ile tokalaş. Çünkü hadiste: **"Tokalaşınız ki, kininiz yok olsun, hediyeleşiniz ki, birbirinizi sevin ve gönüllerinizdekiler yok olsun."** buyrulmuştur.¹⁰

Zaten hased; buğz ve öfkeden doğar. Bunların zıddı ise sevgidir. Sevginin yolu ise hediyeleşmek, tokalaşmak ve selamlaşmaktır.

"İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de (tam anlamıyla) iman etmiş olmazsınız. Size, yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şeyi göstereyim mi: Selâmi aranızda yayın."¹¹

Şeyhul İslam İbni Teymiyye kalp hastalıkları kitabında şöyle demiştir: Her kim bir başkasına karşı kalbinde haset bulundurursa hemen takvaya ve sabra yönelsin. Çünkü insan nefsi bunlardan hoşlanmaz. Ancak hasedinden dolayı her kim bir takım söz ile yahut fiil ile saldırıda bulunursa, bu kimse cezalandırılır. Her kimde bu tür hasetlere karşı sabırlı ve takvalı olursa şüphesiz bu kimse zalimlerden olmaz ve takva; kişiye fayda verir."

⁹ (Buhari)

¹⁰ (İmam Malik)

¹¹ (Müslim)

Hiç Kuran Okumayı Bilmeyenler.
Okuduğu Kur'an'ı Geliştirmek İsteyenler.
Tecvid Kurallarına Göre Makamında
Kuran Okumak İstemez Misiniz?

KUR'AN ÖĞRENIYORUZ

Kur'an Kursu
Eğitim Programları

BASLIYOR!

KAYITLAR

10.03.2022

tarihinden itibaren
başlayacaktır.

*Sadece 16 yaş üzeri erkekler katılabilir.

Başvuru için

0552 822 74 42

📍 Fevzi Çakmak Mh. 10456. Sk. NO:1 Karatay/KONYA

تقوا
Takva

📺 📱 📧 📷 /takvadergisi

ÇOCUKLARDA ZEKA TÜRLERİ VE EĞİTİME YANSIMALARI

Meryem Hafsa

"Bireyin zekasının göstergeleri nelerdir?" sorusuna en sık verilen cevaplar; problemi tanıma, çözme, mantık kullanma ve üretebilme becerisidir. Öğrenme; deneme yanılma yöntemiyle, zeka ile oluşur fakat karar mekanizması akıldır. Zeka ve tecrübe bir araya geldiğinde akletme oluşur.

1983 yılında Howard Gardner adında bir psikolog, insan zekasının birden fazla öğrenme şeklinin olduğunu iddia ederek çoklu zeka kuramını ortaya attı ve bu, psikolojide kabul gördü. Bu demek oluyor ki insan beyni tek bir öğrenme modelinden ziyade birden fazla öğrenme modelinden oluşuyor ve bunlar insanın yaratılışına göre çeşitlilik arz ediyor.

Üstte bahsedilen kurama göre insan yedi tip zeka türünden ağırlıklı olanını kullanır. Bireyin fitratında var olan becerileri, ilgi alanları onun zeka/öğrenme türünü ortaya koyar. Zeka türünü bilen kişi yaptığı, yapabileceklerinin farkındadır ve kendini bu noktada geliştirir. Kendi zeka türüne ait meslek gruplarını seçtiğinde çok daha başarılı olabilir.

Bu konunun gündem edilmesinin en önemli sebebi çocukların ilgi alanları ve becerileriyle açığa çıkan zeka türlerine, ebeveynlerin yahut eğitimcilerin farkındalığının oluşması ve çocukların

doğru biçimde yönlendirilmesidir. Aynı zamanda ebeveynlerin, çocuktan beklentilerini buna göre oluşturmasıdır.

1. Sözel - Dilbilimsel Zeka

Sözcükler zekası da denir. Dili etkili biçimde kullanabilme yeteneğidir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma ile öğrenmesi, bu zekanın en belirgin özelliklerindendir.

Bu zekaya sahip çocukların özellikleri:

1. Normal öğrencilerden daha iyi yazar. Kalem, ifade biçimi kuvvetlidir.
2. Uzun hikayeler anlatır. Kurgu yeteneği kuvvetlidir.
3. İsimler, yerler ve tarihler hakkında iyi bir hafızaya sahiptir.
4. Yaşına uygun kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz eder.
5. Yaşına göre iyi bir kelime hazinesine sahiptir.
6. Başkaları ile yüksek düzeyde sözel iletişime girer.
7. Kitap okumayı sever.
8. Öğrendiği yeni kelimeleri iyi kullanır.
9. Öğrenme biçimleri doğrudan konuşarak. Ebeveynlerin iletişimi bu tür zekaya sahip çocuklar için hayati önem taşır.
10. Şair, yazar ve politikacılar ağırlıklı olarak bu tür zekaya sahiptirler.

2. Görsel - Uzamsal Zeka

Bu zekanın dili; renkler, şekiller, desenler, dokular, imajlar, resimler ve diğer görsel sembollerdir.

Bu zekaya sahip çocukların bazı özellikleri:

1. Renklere karşı çok duyarlıdır.

2. Haritaları, çizelgeleri veya tabloları sadece düz metinden oluşan yazılı materyallere kıyasla daha kolay okur ve anlar.

3. Sanat içerikli etkinlikleri çok sever.

4. Diğerlerine oranla daha çok hayal kurar.

5. Yaşına göre çok iyi resimler çizer.

6. Varlıkların görsel imgelerini çok net hatırlar.

7. Okuma materyallerine sık sık karalamalar yapar.

8. Ressamlar, mimarlar bu zeka türüne sahiptir.

3. Analitik - Matematiksel Zeka

Bireyin bir matematikçi, istatistikçi gibi sayıları etkili bir şekilde kullanabilmesi ya da bir bilim adamı veya mantık uzmanı gibi sebep sonuç ilişkisi kurarak olayların oluşumu ve işleyişi hakkında etkili bir şekilde mantık yürütebilme kapasitesidir.

Bu zekası güçlü olan çocukların özellikleri:

1. Olayların oluşumu ve işleyişi hakkında çok soru sorarlar.

2. Sayılarla çalışmayı ve hesaplamayı severler.

3. Mantıksal bulmacaları çözmeyi sever.

4. Satranç, dama gibi stratejik oyunları oynamayı sever.

5. Sorunlarını çabuk çözer.

6. Matematiksel hesaplama oyunlarını çok sever.

7. Yaşıtlarına göre soyut düşünebilme ve sebep sonuç ilişkisi kurabilme kabiliyetleri gelişmiştir.

8. Çok soru sorarlar. Matematikçiler, bilim adamları bu zeka türüne sahiptir.

4. İşitsel Zeka

Ahenk yönü güçlü ve kulağı seslere karşı duyarlıdır.

Bu zekaya sahip çocuk:

1. Öğrenme yöntemi doğrudan dinlemektir ve iyi bir dinleyicidir.

2. Güzel bir sese sahiptir.

3. Konuşurken elleri ve ayakları ile ritim tutar.

4. Çevresindeki seslere karşı aşırı duyarlıdır.

5. Ezgi, neşid gibi şeyleri çabuk ezberler ve iyi seslendirir.

6. Ders çalışırken veya bir şey öğrenirken bir şeyler dinleyerek çalışmaktan çok hoşlanır.

7. Öğrenecekleri şeyler şiirsel bir şekle getirildiğinde daha çabuk öğrenirler.

5. Bedensel Zeka

Bu zeka vücut hareketlerini kontrol etmeyi ve yorumlamayı, vücut ile zihin arasında bir uyum oluşturmaya sağlar.

Bu zekası gelişmiş çocuk:

1. Bir veya birden fazla sportif faaliyetle başarılıdır.

2. Bir yerde uzun süre kaldığında hareket etmeye başlar.

3. Başkalarını kolaylıkla taklit eder.

4. Gördüğü her nesneyi dokunarak inceleme ve analiz etme eğilimindedir.

5. Koşmayı, hoplamayı vb. fizik hareketlerini sever.

6. El becerisi gerektiren etkinliklerde başarılıdır.

7. Bir şeyi en iyi; yaparak, yaşayarak öğrenir.

8.El becerileri gelişmiş olduğu için tamir etme, spor yapma ilgi alanlarıdır.

9.Sporcular, oyuncular bu zeka türüne sahiptir.

6. Sosyal Zeka

İnsanın çevresindeki insanların duygularını, isteklerini ve ihtiyaçlarını anlama, ayırt etme ve karşılama kapasitesidir. Bu zekası gelişmiş olan bireyler, moral, mizaç, güdüler ve eğilimleri fark eder ve ayırtırabilirler.

Bu zekası gelişmiş çocuk:

1. Arkadaşlarıyla ya da akranlarıyla sosyalleşmeyi çok severler.

2. Grup içinde lider görünümündedirler.

3. Problemi olan arkadaşlarına her zaman yardım ederler. İlişkilerde toparlayıcıdır.

4. En az iki ya da üç yakın arkadaşı vardır ve onlarla iletişimini sıkı şekilde sürdürür.

5. Başkaları daima onunla birlikte olmak ister.

6. Empati yeteneği çok iyi gelişmiştir.

7. Başkalarına öğretirken öğrenmeyi sever.

8.Çalışma grupları gibi etkileşimli ortamlarda öğrenmeleri etkindir.

9.Politikacılar, dini liderler, öğretmenler, psikologlar sosyal zekaya sahiptir.

Ne yazık ki günümüzde ebeveynlerin bir çoğu çocuğunu kendisinin bir uzantısı olarak görüp her çocuğun Allah Teâlâ'nın farklı özellik ve becerilerle yarattığı bir alem olduğunu unutarak ileriye dönük istek ve arzularını çocuğuna dayatıyor. Hal böyleyken ezber kabiliyeti olmayan çocuklar aileleri tarafından hafızlığa , şeri ilimlere ilgi ve yeteneği olmayan çocuklar tafsilatlı bir biçimde şeri ilimler tahsiline itiliyor. Nihayetinde çoğu zaman ya sonuca ulaşılmıyor yada fıkıh ve fehimden uzak bir bilgi elde ediliyor. Oysa toplumumuzda bir davetçiye olan ihtiyaç kadar Kuran'ı güzel bir ahenkle okuyup ondan etkilenen, onu hayatının merkezine alarak Kur'ani bir ahlaka sahip olan esnaf ve tüccarlara da ihtiyaç vardır. Bu, toplumumuzu birazcık tanıyan kişilerce yadsınamaz bir gerçektir. İlme yeteneği olmayan çocukların eğitim kurumlarınca en azından bu seviyede olacak kadar çocuklarla ilgilenmeleri toplumun ıslahına katkı sağlayacak, nitelikli insan sayısını arttıracaktır. Hemen belirtelim ki her bireyde birden fazla zeka türü bulunmasıyla birlikte ağırlıklı olan bir tanesidir bu önemli detayın göz önünde bulundurulması önemlidir.

Zeka türlerinin en yaygın olanlarını derlediğimiz bu yazıyla hem kendi öğrenme biçimimizi ve yeteneklerimizi keşfedip bilinçli, sorumlu bir ebeveyn olarak oluşturmamız gereken ilmi programımızı buna göre gözden geçirelim hem de evlatlarımızın zeka türlerini öğrenip onlara doğru bir rehberlik oluşturalım. Kendi hayallerimizi, saplantılarımızı çocuğumuza dayatarak rahmeti ortadan kaldırmak yerine çocuğumuzun ilgi alanlarını, becerilerini görerek, saygı duyarak Allah Teâlâ'nın ona biçtiği paya rıza gösterelim.

Gayret bizden tevfik Allah'tandır.

ANDROİD Mİ? YOKSA İOS MU?

Burak Eryılmaz

İnsan genel olarak tartışmayı seven bir canlı. İki zıt görüş varsa muhakkak orada o görüşleri savunan fanatikler vardır. Bazen görüş çok saçma olsa bile. Veya bir görüş tamamen çürütülmüş olsa bile. Ve bu fanatikler bitmek bilmeyen tartışmalara sebep olabilirler. Biz de bugün bitmek bilmeyen tartışmalardan biri olan; “İOS mu yoksa Android mi?” tartışmasını güvenlik açısından ele alacağız. Hız, batarya performansı gibi konular üzerinden bir karşılaştırma yapmayacağız inşallah.

Android işletim sisteminin fanatikleri ve iOS işletim sistemine düşman olanlar her yerde Android'i savunup iOS'u kötülerken; Apple severler ise her yerde iOS işletim sistemini savunmaktalar. Biz ise fanatiklerin dediklerinden uzak, elde ettiğimiz somut veriler ile durumu değerlendirmeye çalışacağız. Elde edebileceğimiz bilgilerin ve işletim sistemlerinin teknolojisine erişimimizin kısıtlı olması, kesin bir karar vermemizi zorlaştırıyor. Bilgilerin ulaştığımız, elde ettiğimiz kadarını sizlere sunup son kararı sizlere bırakacağız. Ki zaten nice işinin uzmanının bitiremediği bu tartışmayı bizim bitirmemiz çok mümkün değil. En azından tartışmayı güvenlik konusunda bitirmemiz mümkün değil, yoksa ülkenin ekonomik durumu ve Apple telefonların fiyatı düşünülünce bu tartışma çoktan bitti diyebiliriz.

Öncelikle hedef kitlelerine bakalım. Piyasada Android telefonlar çok daha fazla olduğundan Android kullanıcısı da fazla. Apple kullanıcısı ise daha değerli. Burada kastettiğimiz değer bilgi ve

maddiyat yönünde. Genelde mac ve iOS kullanıcıları zengin kitleler oluyor, bundan dolayı o kullanıcılardan fidye alınma ihtimali daha yüksek ve bu fidyeler çok büyük miktarlara çıkabilir. Apple kullanıcıları zenginliğin yanında bilgileri daha çok para edecek kişiler (bürokrat, gazeteci, sanatçılar vb.) olabiliyor. Android çok daha fazla hedef alınıyor, iPhone cihazlara yapılan saldırıların ise getirisi çok daha yüksek olabiliyor.

iOS tek parça halinde iken Android birçok parçaya bölünüyor. Temel bir Android yapısı inşa ediliyor, ondan sonrasını firma kendi cihazına göre özelleştiriyor. Android'in bu parça parça halde olması bazen işe yarasa bile (bir Android telefonda olan açık, başka bir telefonda olmayabiliyor), genel olarak güvenlik güncellemelerini zorlaştırıyor. iPhone'larda güncellemeler her kullanıcıya aynı anda ulaşırken, Android güvenlik güncellemeleri ise her el cihazı için test edilmesi gerektiğinden kademelidir. Güncelleme çıkar, firmalara dağıtılır, firma test eder, gerekliyse kendi üretmiş olduğu cihaza göre entegre eder ve güncellemeyi kullanıcılara sunar. Bu da şöyle sorun olur; Güvenlik açığı ne kadar uzun süre kapanmazsa, cihaz o kadar süre tehlike altında/korumasız kalır.

Android açık bir işletim sistemi iken iOS kapalı bir işletim sistemi. Android cihazı, Google Play Store'da bulunmayan bir uygulamayı indirmek çok kolay iken, Apple'da bu durum tam tersi, inanılmaz derecede zordur. Android açık bir işletim sistemi olduğundan kötü amaçlı yazılım riski daha yüksek olabiliyor. Apple platformunda bulunmak isteyen herhangi bir hizmetin/uygulamanın App Store tarafından incelenmesi gerekir ve platformun belirli standartları vardır.

App Store'daki uygulamalar daha sıkı inceleme sürecinden geçer. Bu yönünden dolayı iPhone'ların doğası gereği daha güvenli olduğunu söyleyenler var. Dışarıdan uygulama yüklemek ne kadar zor olursa, casus yazılım indirme olasılığınız o kadar düşük olur.

Android'in açık bir işletim sistemi bulunmasından dolayı, bunun daha korunaklı hale gelebileceğini söyleyenlerde bulunmakta. Eğer gerekli bilgilere, yeterliliğe sahipseniz Android'i çok daha güvenli hale getirebilirsiniz çünkü dışarıdan istediğiniz gibi değiştirme özgürlüğünüz var. Mesela ekstra güvenlik uygulamaları indirebilirsiniz, daha profesyonel bilgilere sahipseniz daha profesyonel korumalar sağlayabilirsiniz vesaire. Apple'ın kapalı oluşu saldırıyı zorlaştırıyor olsa bile bazen korunmayı da zorlaştırabiliyor. Çünkü herhangi bir problemi -siz önceden fark etmiş olsanız bile- yalnızca kendisi halledebiliyor, başka kimseye izin vermiyor. Güvenliği sağlamak, açıkları kapatmak tamamen Apple'a ait.

Android'in çok fazla uygulamaya sahip olması, saldırıya uğrama olasılığını artırıyor olsa da çok daha iyi güvenlik yazılımları yapılabilmesine de olanak sağlıyor. İşletim sistemi kötü amaçlı yazılım yapana da açık, güvenlik uygulaması yapana da. Herkesin kendi güvenlik yazılımını yapamayacağını, güvenlik için olan uygulamaların hangisinin daha iyi olduğunu araştırıp bulamayacağını düşünenecek olursak, güvenlik konusunda yapacağı bir yanlış ile yerden yere vurulabilecek olan Apple'a güvenmek daha makul gelebilir. İyi bir güvenlik uygulaması bulabiliriz denebilir, doğru fakat bu iyi bir araştırma gerektirecektir. Araştırma yapmanın yanı sıra Apple'ın yapacağı bir hata ile edeceği zarar, bir güvenlik firmasının edeceği zarardan çok daha fazla olacağını düşündüğümüzde, Apple'ın

güvenlik hususunda hata yapmamaya daha özen göstereceğini söylemek mümkün olabilir. Hiçbir pastadan elde etmiş olduğu dilimi kayıp etmek ve zedelemek istemez.

Ve son olarak şirket politikasına bakalım. FBI, Apple'dan kendilerine, istihbarat örgütlerine bir arka kapı açmasını istiyor. Apple ise bunu kabul etmiyor. Bunu yapamayacaklarını, cihazı sattıktan sonra cihazın kişiye ait olduğunu, bunları kırarak teknolojiye sahip olmadıklarını ancak Cloud hesabı kullanıyorsa ve mahkeme kararı çıkarsa istihbarat birimlerine yardımcı olabileceklerini söylüyor. Hatırlarsanız Apple'ın fotoğraf taramasını anlattığımız yazımızda; 2015 yılında Amerika da eylem yapan bir kişinin (hem ülkesinin hem firmanın kişiyi terörist olarak adlandırmasına rağmen) telefonunu açmayı reddetmişti. Bu yönden birçok insanın güvenini kazanmıştı. Android için ise böyle bir durum söz konusu değil. Her firma bu noktada farklı bir yol izleyebilir. Xiaomi belki bilgileri Amerika ile paylaşmayı reddeder fakat genel merkezinin bulunmuş olduğu Çin ile paylaşabilir. Bu yüzden Android telefonlar hakkında genel geçer bir şey söylemek mümkün değil.

Tabii şunu da unutmamak gerekir; Apple bir kişinin verilerini FBI ile paylaşmam dedi ve güven sağladı. Ve bu güvenin getirisi olarak; artık paylaşabilecek daha fazla bilgisi var Allahuallem.

Apple, FBI'a bilgileri vermedi ve FBI ile mahkemelik oldular. Bu mahkemeden ise FBI vazgeçti çünkü artık verileri Apple'ın vermesine gerek yoktu, FBI çoktan telefonun şifresini kırdırmayı başarmıştı.

Önceden uzmanlar, Apple açık ara daha güvenilir derken, şimdilerde Android'in Apple'a yettiğini söyleyenler de var. Genel kanı hâlâ Apple'ın daha güvenilir olduğu yönünde de olsa Pegasus son sürümünde Apple'da bulunan bir ağıttan faydalandı.

Hangisi daha güvenli net bir karar veremeyecek olsak bile, birçok kişiye göre hâlâ Apple daha güvenli. Şunu unutmamak gerekir ki ister iOS işletim sistemi daha güvenli olsun ister Android işletim sistemi; sonunda iş hep son kullanıcıya bakar.

İster tank gibi bir araba sürün ister kâğıt gibi bir araba; siz tedbirinizi almadığınız sürece kaza yapma ihtimaliniz hep yüksek olacaktır.

NEFİSLERİMİZİ NASIL DEĞİŞTİREBİLİRİZ?

Abdullah Talip

YAZAR: **Mecdî El-Hilâlî**

ÇEVİREN: **İshak Doğan**

YAYIN EVİ: **Beka**

SAYFA: **174**

İslam ümmetinin vahim durumu her geçen yıl önceki yılı aratmakta; sıkıntılar, kederler hızla ilerleyerek çok daha kötü hal almaya devam etmektedir. Nerede mazlum, nerede kanı akıtılan varsa Müslümanlardan başkası değildir. Bu hal nereye kadar devam edecek, ne zamana kadar kanlar akacak, esaret prangaları çözülecek?

Allah Rasulü'ne (sav) vahyin gelmesi ile birlikte açık davetin başladığı dönemlerde müşrikler tarafından kendisine ve O'na iman eden az sayıda sahabesine olmadık işkenceler ve boykotlar düzenlediler. Başta Yasir ailesi, Bilal, Habbab bin Eret olmak üzere bin bir türlü işkencelere maruz kaldılar. Rasulullah'ın (sav) elinden bir şey gelmiyor, Yasir ailesine;

Allahım, sen Yâsir ailesini bağışla!" diyerek dualar ediyor;¹ "Sabredin ey Yâsir ailesi, size müjdelersun! Sizin mükâfatınız cennettir."² sözleriyle onlara moral veriyor, teselli ediyordu.

Habbab Bin Eret şöyle der:

Biz Rasulullah'a (sav); Ey Allah'ın Rasûlü bizim için Allah'tan yardım istemeyecek misin? Bizim için Allah'a duâ etmeyecek misin? Dedik.

Rasûlullah (sav) Buyurdu ki: Sizden önce geçenlerden birinin başının ortasına testere konur ve ayağına kadar kesilirdi de bu onu dininden döndürmezdi. Demirden taraklarla taranır, etiyle kemiği ayrılırdı da bu onu yine dininden döndürmezdi. Sonra Rasulullah buyurdu ki: "Allah'a andolsun ki, Allah Teâlâ bu dinin hâkim olmasını arzu etmektedir, öyle ki yolcu San'a'dan bineğine binecek Hadramût'a kadar gelecek, Allah'tan başkasından ve koyunları için de kurttan başkasından korkmayacak. Ne var ki siz çok acele davranan bir topluluksunuz."

Allah Teâlâ şöyle buyurur: "Elif, Lâim, Mim. Andolsun ki biz kendilerinden öncekileri denemişken insanlar inandık deyince denenmeden bırakılacaklarını mı sanırlar? Allah elbette doğruları ortaya koyacak ve elbette yalancıları da ortaya çıkaracaktır."³

Bu ayette söz konusu olan hususlardan birçoğu sahabe-i güzinin başına gelmiştir. Nitekim Allah Teâlâ Ahzâb gününden bahsederken şöyle buyurur:

"Onlar size yukarıınızdan ve aşağıınızın altından gelmişlerdi, gözler de dönmüştü, yürekler ağızlara gelmişti, Allah için çeşitli tahminlerde bulunuyordunuz. İşte orada inananlar denenmiş ve çok şiddetli sarsıntıya uğratılmışlardır. Münafıklar ve kalplerinde hastalık olanlar, Allah ve Rasûlu bize sadece kuru va'dlerde bulundu, diyorlardı."⁴

¹ (İbn-i Sa'd, Tabakat, 3/249)

² (Hakim, Müstedrek, 3/432)

³ (29/Ankebû, 1-3)

⁴ (33/Ahzâb 10-12)

İşte sahabe tablosundan birkaç örnekle anlıyoruz ki İslam'ın başlarında müminler; başlarına gelen musibetlere ve belalara sabredip, nefislerini dizginlediler, hallerini değistirdiler, cehalet elbisesini atıp İslam elbisesini giydiler. Allah'a karşı görevlerini hakkıyla yerine getirdikten sonra da Allah'ın yardımına ve zaferine mazhar oldular.

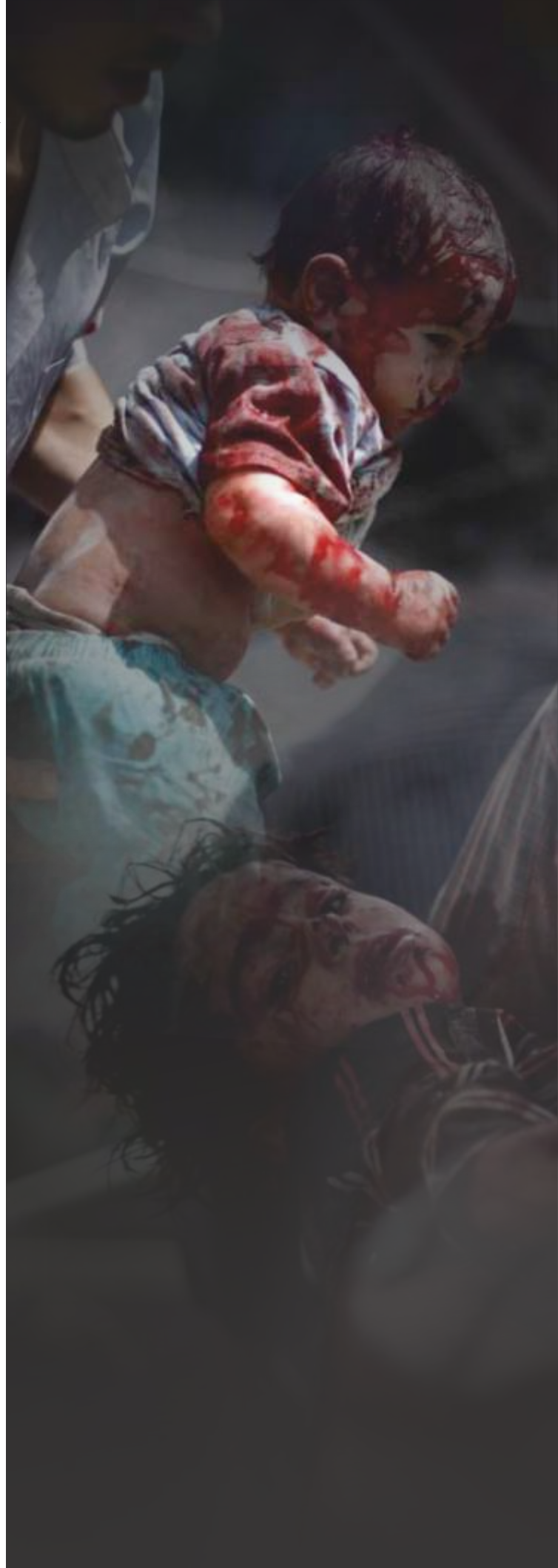
İşte yol, işte takip edilecek nesil!

Ramazan ayının içerisinde olma hasebiyle istedim ki bu ay, kitap tanıtım bölümünde: Dr. Mecdî el-Hilâlî'nin kaleme aldığı, mütercim İshak Doğan tarafından Türkçe dilini kazandırılan "Nefislerimizi Nasıl Deęistirebiliriz?" adlı kitap olacaktır.

Müellif kitabında;

- Mutlak Güç Sahibi
- Deęişimle Kastedilen Nedir?
- Deęişimin Engelleri
- Nereden Başlayacağız?
- Bu Kur'an
- Kur'anî Değişimin Yapısı
- Kur'an'dan Nasıl Faydalanırız?
- Eęitimci
- Eğitim Yuvaları
- Haydi, Amel İşlemeye
- Güzel Son Yakındır

Adlı başlıklarla meselelere çok güzel yaklaşarak oldukça güzel bilgiler vermiştir. Allah'tan ümit ediyorum ki bu kitap vesilesi ile nefislerimizi İslam'a göre terbiye eder ve bizleri razı olduğu kullar arasına katar.

أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

MUHAKKAK KI ALLAH'IN
YARDIMI YAKINDIR.

BAKARA 214

MEAL SINAVI

- 2 -

”

Meal Sınavı 2. Bölüm
Cevap Anahtarı Mayıs Sayısında!

1. "İman edenler Allah yolunda savaşırlar; inkâr edenler ise tağut yolunda savaşırlar öyleyse şeytanın dostlarıyla savaşı." Ayeti kerime nerede geçmektedir?

- a) 4/Nisa, 66
- b) 4/Nisa, 76
- c) 4/Nisa, 67
- d) 4/Nisa, 73

2. Dünya hayatını ahirete karşılık satan kimselerin büyük mükâfata erişebilmeleri için Allah (Subhanehu ve Teâlâ) iki sebep zikretmiştir. (4/Nisa, 74) Bu iki sebep aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Öldürülmek ya da galip gelmek
- b) İnfak etmek ya da öldürülmek
- c) Canını ya da malını infak etmek
- d) Sabretmek ya da bağışlamak

3. "Eğer o (Kur'an-ı Kerim) Allahtan başkası tarafından gelmiş olsaydı..... " (4/Nisa, 82) Yukarıdaki boşluğu aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- a) Onda birçok yanlış bulurlardı
- b) Onda birçok çelişki bulurlardı
- c) Evrensel olmazdı
- d) Onda birçok eksik olurdu

4. Bir Müslüman, yanlışlıkla, kendileri ile aralarında sözleşme bulunan bir kavimden bir mü'mini öldürürse aşağıdakilerden hangi cezalara çarptırılır? (4/Nisa, 92)

- a) Ölenin ailesine verilecek diyet ile mü'min bir köle azad etme
- b) Köle azad etme ile diyet verme
- c) İki ay oruç tutma ile fidye
- d) Köle azad etme ile on fakiri doyurma

5. "Melekler kendi nefislerine zulmedenlerin hayatına son verecekleri zaman derler ki: "Nerde idiniz?" (4/Nisa, 97) cevap olarak bu kimseler ne gibi mazette bulundular?

- a) Az kişilerdendik
- b) Korkaktık
- c) Nefsimize yenik düştük
- d) Zayıf kimselerdendik

6. Nisa 114. Ayetine göre hangi durumlarda yapılan fısıldaşmalarda hayır vardır?

- a) Sadakayı emretme, iyilik ve insanların arasını düzeltme.
- b) Sadakayı emretme, eşler arasını bulma ve cihad da
- c) İnsanların arasını düzeltme, küsleri barıştırma ve Allah için nasihat ta
- d) Kötülükten alıkoyma, eşler arası bulma ve sadakayı emretme

7. Kâfirler başka bir söze dalıncaya kadar onlarla birlikte oturmayın! (4/Nisa, 140) şeklindeki yasaklama hangi durumlarda geçerlidir?

- a) Allah'ın ayetlerini yalanladıkları ve Allah'ın ayetlerini küçümsedikleri zaman
- b) Allah'ın ayetlerini inkâr ettikleri ve Allah'ın ayetleri ile alay ettikleri zaman
- c) Allah'ın ayetlerini tahrif ettikleri ve Allah'ın ayetlerini gizledikleri zaman
- d) Allah'ın ayetlerini şüphe ettikleri ve Allah'ın ayetlerini saptırdıkları zaman

8.1) Durumlarını düzeltmeleri

2) Pişman olmaları

3) Allah'a sınıksıkı sarılmaları

4) Tevbelerini açıklamaları

5) Günaha dönmemeye azmetmeleri

6) İhlaslı olmaları

7) Tevbe etmeleri

Nisa 145. 146. Ayetlere göre münafıkların tevbe si bazı şartlara bağlanmıştır. **Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisinde bu şartlar doğru olarak verilmiştir.**

- a) 4-3-5-6 b) 1-3-6
- c) 2-3-5-6 d) 1-3-6-7

9. Namaz için abdest almanın farz olduğunu bildiren **ayeti kerime hangisidir?**

- a) 5/Maide, 5 b) 5/Maide, 6
- c) 5/Maide, 4 d) 5/Maide, 7

10. "Şüphesiz, Allah Meryem oğlu Mesih'tir." (5/Maide, 17) bu sözü kimler söylemiştir?

- a) Yahudiler b) uMüşrikler
- c) Hristiyanlar d) Saîibiler

11. Allah'a ve Rasûlü'ne karşı savaş açanların ve yeryüzünde bozgunculuğa çalışanların cezası (5/Maide, 33) **aşağıdakilerden hangisi değildir?**

- a) Öldürülmeleri
- b) Asılmaları
- c) Hapsedilmeleri
- d) Elleriyle ayaklarının çaprazlama kesilmeleri

12. Yahudilerin ellerinin bağlanılmasının **sebebi nedir?** (5/Maide, 64)

- a) Uzeyir Allah'ın oğludur demeleri
- b) Peygambere inanmadıklarından dolayı
- c) Melekler Allah'ın kızlarıdır demeleri
- d) Allah'ın eli sıkı demeleri

13. Aşağıdakilerden hangisinde **ihramlıyken kasıtlı av yapmanın cezası değildir?** (5/Maide, 95)

- a) Avladığı hayvanın bir benzerini kesmek
- b) Hayvanın denginde yoksulu doyurmak
- c) Köle azat etmek
- d) Oruç tutmak

14. Maide'nin **manası nedir?** (5/Maide, 112)

- a) Sofra b) Ganimet
- c) Yemek d) Kadın

15. "Öyle ki, saat aniden onlara geliverince, günahlarını sırtlarına yüklerek; "Onda (dünyada) sorumsuzca yaptıklarımızdan dolayı yazıklar olsun bize..." derler. (6/Enam, 31) ayette geçen saat ne manaya gelmektedir?

- 1) Azap
- b) Allah'a ortak koşma
- c) Ecel
- d) Ölüm meleği

16. İbrahim aleyhisselam'ın babasının adı nedir? (6/Enam, 74)

- a) Yaus b) Nesr
c) Azer d) Yafes

17. Kur'an'ın "**Şehirlerin Anası**" diye tabir ettiği yer neresidir? (6/Enam, 92)

- a) Medine b) Kudüs
c) Mekke d) Şam

18. "**De ki: "Gelin size Rabbinizin nele-ri haram kıldığını okuyayım."** (6/Enam, 151) Aşağıdakilerden hangisi ayette geçen haramlardan değildir?

- a) Zulmetme
b) Allah'a ortak koşma
c) Fakirlik endişesiyle çocuk öldürme
d) Ana-babaya iyilik etmeme

19. Semud, Ad ve Medyen kavimlerine **hangi peygamberler gönderilmiştir?** (7/Araf, 65-85)

- a) Semud'a Salih, Medyen'e Şuayb, Ad'a Lut
b) Medyen'e Şuayb, Semud'a Lût, Ad'a Salih
c) Ad'a Salih, Medyen'e Lût, Semud'a Şuayb
d) Semuda Lût, Ad'a Nuh, Medyen'e, Şuayb

20. "**Hani Lût da kavmine şöyle demişti: "Sizden önce âlemlerden hiç kimsenin yapmadığı hayasız-çirkinliği mi yapıyorsunuz?"** (7/Araf, 80) Lût kavminin işlemiş olduğu çirkin günah neydi?

- a) Zina etmeleri
b) Kadınları bırakıp erkeklere beraber olma
c) Kendi kardeşleriyle zina etmeleri
d) Kadınlara arkadan yaklaşımları

21. Ölçüyü ve tartıyı eksik tutan kavim kimdir? (7/Araf, 85)

- a) İrem b) Ad
c) Medyen d) Semud

22. Araf Suresi 88. ayette Şuayb aleyhisselam'ın kavmi, **onu ve iman edenleri ne ile tehdit etmişlerdir?**

- a) Hapse atmakla
b) Öldürmekle
c) Mallarına el koymakla
d) Yurdundan sürüp çıkarmakla

23. Şuayb (aleyhisselam'ın kavmi **nasil cezalandırıldı?** (7/Araf, 90-91)

- a) Gökten üzerlerine taş yağmasıyla
b) Suda boğularak
c) Şiddetli sarsıntıyla
d) Yıldırım çarpmasıyla

24. Araf, 99. ayette Allah'ın azabından **emin olan kavmin özelliği** aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Düşünen b) Günah işleyen
c) Hüsrana uğrayan d) Dünya ehli olan

25. Firavun'un, Musa aleyhisselam 'dan İsrailoğullarını götürmesi karşılığında **istediği mucize hangisidir?** (7/Araf, 107-8)

- a) Hastaları iyileştirmesi
b) Asasının ejderhaya dönüşmesi ve elinin bembeyaz olması
c) Ölülerini diriltmesi
d) Kuşlarla konuşması

MEAL SINAVI

CEVAP ANAHTARI

1. BÖLÜM

1	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D	21	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
2	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D	22	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
3	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D	23	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
4	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D	24	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D
5	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D	25	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
6	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D	26	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D
7	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D	27	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
8	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D	28	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D
9	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D	29	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D
10	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D	30	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
11	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D	31	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D
12	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D	32	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D
13	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D	33	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D
14	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D	34	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
15	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D	35	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
16	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D	36	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
17	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D	37	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
18	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D	38	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D
19	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D	39	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D
20	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D	40	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D

HİCRİ TAKVİM

NİSAN 2022

Şaban 1443

Ramazan 1443

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
				1 29	2 1	3 2
4 3	5 4	6 5	7 6	8 7	9 8	10 9
11 10	12 11	13 12	14 13	15 14	16 15	17 16
18 17	19 18	20 19	21 20	22 21	23 22	24 23
25 24	26 25	27 26	28 27	29 28	30 29	

*Hicri Ayların 29. Günü Gelecek Olan Ayın Hilali Gözetlenmelidir.

ABONELİK İLETİŞİM

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42